

Defensor Patriae

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti 2/2013

DEFENSOR PATRIAE

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti
2/2013

TOIMITUSNEUVOSTO

Päätoimittaja, kommodori
Aulis Minkkinen 0299 530102

Toimituspäällikkö
Aki Aunala 0299 530119

Kieliasiantuntija
Sara Hännikäinen

Tiedottaja
Mari Ukkonen

Sotilaspastori
Janne Aalto

Majuri
Tommi Lappalainen

Suunnittelija
Lauri Haavisto

Perinneyhdistys
Esko Vaahtolampi

Taitto
Mika Huusko

Kannen kuva
Jarno Riipinen

Kansikuvassa
*Vesikko-remontin tekninen johtaja,
insinöörikomentaja evp. Erkki Virtanen*

Takakannen ilmoitus
Mainostoimisto SST

Painopaikka
Juvenes Print 2013

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
maanpuolustuskorkeakoulu@mil.fi

ISSN-L 1798-162X
ISSN 1798-162X

PÄÄKIRJOITUS

Nimi(kin) on tärkeä

Kun Maanpuolustuskorkeakoulu perustettiin vuoden 1993 alussa, Suomessa toimi 22 muuta, yliopistota-soista opetusta antavaa organisaatiota. Niistä kahdeksan nimessä oli tuolloin suomenkielinen sana ”korkeakoulu”.

Kuluvan vuoden alussa ylimpien oppilaitosten kokonaismäärä on supistunut 17:ään, ja Maanpuolustuskorkeakoulu on joukon ainoa, jonka nimessä on vielä sana ”korkeakoulu”. Eipä siis ihme, että kaikkietävä Wikipediakin todistaa, että ”ammattikorkeakoulujen vakinaistamisen yhteydessä sanalla korkeakoulu alettiin tarkoittaa sekä yliopistoja että korkeakouluja. Pian tämän jälkeen osa entisistä korkeakouluista vaihtoi ni-

mensä yliopistoksi”. Pelko vääriin kohderyhmään leimautumisesta taisi olla vahvin motivaattori nimenvaihtotalkoissa.

Vanhan kansan mukaan nimi ei miestä pahenna. Moni sanoo niinkin, että kun on kaksi vuosikymmentä tehty työtä Maanpuolustuskorkeakoulun nimen tunnetuksi tekemisessä, on tyhmää havitella muutosta vain sen vuoksi, että kaikki muut ovat sen jo tehneet. Itse olen eri mieltä, ja perustelen kantaani esimerkiksi juuri valmistuneella Taloustutkimus Oy:n tekemällä *Korkeakoulujen imago tutkimuksella 2013*. Sen tiedot on kerätty helmi–maaliskuussa 2013, joten tuloksen ajantasaisuutta ei käy kiistäminen.

Tilasimme tutkimukseen yhden Maanpuolustuskorkeakoulua koskeneen erilliskysymyksen, jolla halusimme selvittää, miten vastaajajoukon alle 30-vuotiaat suomalaisnuoret mieltäivät Maanpuolustuskorkeakoulun aseman suomalaisessa koulutusjärjestelmässä. 1 418 annetun vastauksen tulos oli valitettavan karua luettavaa heille, jotka haluavat puolustaa nykyisen nimen tunnettuuden eteen tehtyä työtä: 25 prosenttia vastaajista ei osannut sijoittaa Maanpuolustuskorkeakoulua mihinkään kategoriaan, 7 prosenttia piti meitä lähinnä ammattikouluna, 25 prosenttia ammattikorkeakouluna ja vain 12 prosenttia yliopistona. Yliopiston ja ammattikorkeakoulun välimuotoa – mikä se sitten lieneekään – äänesti 31 prosenttia vastaajista.

Pahkamaisen tyyli tulos sattui tällä erää todella onnekkaaseen ajankohtaan, kun Maanpuolustuskorkeakoulusta annettua lakia on muutoinkin tarpeen tarkastaa sisällöltään. Toivoa sopii, että tällä kerralla lain sisältö voidaan uudistaa kaikilta tarvittavilta osiltaan, eikä vain paikkailla vanhaa lakia sen pahimmista vuotokohdista. Viime kerralla prosessin henki oli paikkaileva, minkä seurauksena laissa on lukuisia valuvikoja. Niin, ja yritettiin jo viime kerralla ottaa myös nimiasia puheeksi, mutta silloin yritys tyrehtyi nopeasti hallinnonalan yhteisen tahdon puutteeseen.

Lain uudistamisessa muukin sisältö on toki tärkeää, mutta korkeakoulun nimi on yhä tärkeämpi imagoiteija, ja imagoa tässä on ajateltava. Mielikuvat kun sattuvat olemaan sellainen voimatekijä, joka sulkee silmät myös tarjolla olevilta faktoilta.

Toivotan niin lainoppineille kuin muillekin lukijoille oikein lämmintä ja rentouttavaa suvea 2013!

Päätoimittaja **Aulis Minkkinen**

- 3 Pääkirjoitus**
Päätoimittaja, hallintojohtaja Aulis Minkkinen
- 4 Näkymiä**
Rehtori, lippueamiraali Veijo Taipalus
- 6 Sekakalaa**
Aulis Minkkinen
- 10 Tilattu tutkimus ja tieteen vapaus**
Mika Hyytiläinen
- 14 Turvallisella kurssilla haasteiden aallokossa**
Aki Aunala & Veijo Taipalus
- 20 Lyhyesti**
- 22 Väitöksiä**
- 23 Sodanaikaiset kuvat kaikkien ulottuville**
Jukka Hautala
- 24 Lumen ja hylsyjen maa**
Aki Aunala
- 34 Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin**
Lauri Haavisto
- 38 Sukellusvene Vesikko arvoisessaan kunnossa**
Juha Joutsu
- 42 Meillä töissä**
Aki Aunala
- 46 Perinnepalsta**
Stig-Göran Grönberg
- 51 Sotamuseo**
- 52 MILjazz**

Näkymiä peruutuspeilissä

Lehtemme päätoimittaja sai edellisessä numerossa houkuteltua minut lupaamaan, että rehtorin *Näkymiä*-palsta saa jatkoa myös minun rehtorikaudellani. Kun asiaa kysytään painetussa lehdessä, ei liene muuta mahdollisuutta kuin suostua. Täytyy heti alkuun todeta, että tällä kertaa ”näkyvät” osuvat peruutuspeiliin, eli tuon esille joitakin asioita, jotka ovat rehtorikauteni alokajaksoilla nousseet pinnalle. Esille otettavia asioita olisi runsaasti. Koska opetus ja koulutus on selkeä ykköstehtävämme, lienee paikallaan omistaa muutama sana aihepiirille.

Opettajat vastaavat korkeakoulumme päätuotteen, osaavan upseeriston, tuottamisesta. Opettajalta odotetaan ja vaaditaan paljon. Hänen on oltava ammattitaitoinen ja osaava tiedon ja taidon tuottaja, mutta samalla myös kasvattaja ja ohjaaja. Näiden ominaisuuksien yhdistäminen ei aina ole helppoa. Opettajien työmäärä on ajoittain lähes kohtuuton. Opettajan on oltava esimerkillinen myös ”huonona päivänä”. Opettaja on järjestelmässämme aivan keskeinen roolimalli. Roolimallilla ei ole varaa antaa huonoa esimerkkiä ja samalla tehdä sellaisesta esimerkistä hyväksytty käytös- tai toimintatapa. Huono esimerkki tarttuu helpommin kuin hyvä esimerkki, mikä on muistettava arjen kiireissä.

Meille on annettu puolustusvoimien ylimmän johdon taholta selkeät, tutkintotasoisin rakentuvat yleiset tavoitteet. Meidän kaikkien on tunnettava ja ymmärrettävä tutkintokohtaiset tavoitteet, niistä johdetut opetussuunnitelmat ja osattava hoitaa omat tehtävämme niiden edellyttämällä tavalla. Vaarana on, että opettaja tai kouluttaja saattaa helposti luisua jo harjoituksen suunnitteluvaiheessa omalle mukavuusalueelleen. Silloin on riskinä, että opintojakson tavoitteen toteutuminen jää vajaaksi tai peräti toteutumatta. Sellaiseen meillä ei yksinkertaisesti ole varaa.

Asia, joka nostetaan esille varsin usein, on upseerien koulutuksen liiallinen akateemisuus tai vastaavasti sotilaallisen koulutuksen liian vähäinen määrä. On täysin selvää, että upseerin pitää

osata toimia kouluttajana ja johtajana sekä tuntee käytössä ja koulutettavana olevat asejärjestelmät oman puolustushaaransa asettamien tavoitteiden mukaisesti. Ilman näitä tietoja ja taitoja upseeri ei voi toimia joukko-osaston nuoremman upseerin tehtävissä. Samalla on kuitenkin niin, että meidän on koulutettava heistä itseenäiseen ajatteluun kykeneviä yhteiskuntamme kelpo jäseniä.

Johtajaksi kasvaminen on elinikäinen prosessi. Sama pätee oppimiseen ja opiskeluun. Asioita siis opitaan jo ”pienestä pitäen” ja oppiminen jatkuu uran edetessä. Jos haluamme, että puolustushallinnolla on tulevinakin vuosina palveluksessaan korkeatasoiseen ajatteluun ja kehittämiseen kykeneviä upseereita, on tähän panostettava jo uran alkuvaiheessa. Valmistautuminen myöhempäänkin uraan ja koulutukseen alkaa jo kandidaattivaiheen opinnoissa. Lienee kohtuutonta vaatia, että 25 vuotta ”institutionaalisia tehtäviä” kuuliaisesti toteuttanut upseeri muuttuisi viisikymppisenä yhtäkkiä suureksi innovaattoriksi. Kärjistäen toteaisin, että emme varmasti halua, että ajattelu ”ulkoistetaan” ja puolustusvoimien strategisen tason doktriinijattelu tapahtuu muiden kuin upseerien toimesta.

On selvää, että koulutamme ja kasvatamme upseereita ja sotilasjohtajia, mutta akateemisista opinnoista emme voi, emmekä varmasti edes halua luopua. Parhaillaan käynnissä olevassa sotatieteiden kandidaattien opetussuunnitelman tarkistustyössä kiinnitetään akateemisten ja ammatillisten opintojen painotuksiin erityistä huomiota. Tarkistetut opetussuunnitelmat palvelevat entistä paremmin nimenomaan työnantajan tarpeita. Niinpä Maanpuolustuskorkeakoulu tuottaa jatkossakin hyviä upseereita ja johtajia puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen palvelukseen.

Viimeinen nopea vilkaisu peruutuspeiliin kertoo, että korkeakoulun asiat ovat hyvällä mallilla. Peruutuspeilissä aurinko ei ole laskemassa, vaan pikemminkin nousemassa. Mukavaa alkunutta kesää kaikille!

Lippueamiraali **Veijo Taipalus**

KUVA: Jarmo Riipinen

SEKAKALAA

Vertailusuunnitelman toimeenpanoa
Balilla 23.3.2013. Se oli parempi!

OHJEET LOMASTRESSIN VÄLTÄMISEEN

(O.L.V)

Johdanto.

Näin suvirren veisuun jälkeen virkamiehen vuodenkulussa on jälleen edessä korkean riskiluvun ajat. Vuosiloman pääosa lähestyy pelottavaa vauhtia, ja onpa moni jo kulu- van kuun aikana syöksyvä tuohon säädellyn elämän ulkopuolisella alueella olevaan kuri- mukseen. Tässä artikkelissa annan muutamia kokemukseen perustuvia käytännön neuvoja heille, joita vuosilomalle jääminen pelottaa. Osa neuvoista perustuu tuoreisiin omakoh- taiseihin kokemuksiin.

Suunnitelmatalouteen sitoutuneina me ym- mämmme, että suurin vuosilomaan liitty- vä riski on suunnittelemattomuus. Kun 90 prosenttia vuodesta luonnostelee, käsittelee, raportoi, seuraa ja manipuloi mieleisekseen työpaikan suunnitelmia, niin kuukauden pi- tuinen aukko suunnitelmassa on kuin salaka- vala avanto muutoin turvallisella teräsjäällä. Kehotan siis laatimaan *vuosilomasuunnitel- man*, jotta vältetään äkillisen elämänrytmin aiheuttamat rytmihäiriöt.

Aineksia huolestumissuunnitelmaan: noinko ne rakensivat myös meidän hotellimme?

A. Tavoitteiden asettaminen

Keskeisin vuosilomasuunnitelmaan kuuluva asia on *tavoitteiden asettaminen*. Ne asetetaan tavanomaisesti koskemaan sekä koko vuosilomajaksoa että sen osia. Suosittelemme myös päiväkohtaisten tavoitteiden asettamista, mutta sen voi tehdä työelämästä poiketen rennosti päivittäin loman jatkuessa. Tavoitetaso tulee asettaa hieman työelämää korkeammalle, jotta rytmivaihdoksella on toivottu virkistävä vaikutus. Liian alhaista tavoitetasoa on syytä kavahtaa – olettehan varmastakin kuulleet siitä, mitä kaikkea pahaa liian vapaa-ajan ongelmat voivat aiheuttaa.

B. Riskianalyysi

Tavoitteiden asettamisen jälkeen tehdään *riskianalyysi*, jolla mitataan tavoitteiden asetan-

nan oikea taso. Kokemusperäisesti sanoisin, että koko lomajakson ambitiotaso on oikea riskiluvun asettuessa välille 10–20 asteikolla 0–25. Päivittäinen riskiluku voi käväistä ajoittain ylempänäkin esimerkiksi sukulaivierailujen perustellusta syystä. Ulkomailla riskiluku voi olla jopa kolminkertainen, paitsi tietenkin Ruotsissa, jossa ainoa hyvinvointiyhteiskunnalta hoitamatta unohtunut riski on äkillinen ilmahyökkäys.

C. Huolestumissuunnitelma

Jos kuitenkin käy niin, että huolellisesta suunnittelusta huolimatta riskiluvut tahotvat jäädä alavireisen motivoimattomiksi, ehdotan erillisen *huolestumissuunnitelman* laatimista. Huolestumissuunnitelman perusideologia lähtee siitä, että monella meistä huolen määrä on verraten vakio, mutta se jakautuu vuosi-, kuukautis- ja päiväryt-

min mukaan näennäisen sattumanvaraisesti. Emme siis kovinkaan helposti havaitse sitä, että huolen määrä ei muutu, vaikka sen kohde voi heittelehtiä reunasta laitaan tyyliin ”olenkohan lihonut, mitä tunkiolle voi viedä, vuotaako katto, miksi puhelin ei soi, miksi puhelin soi” tai ”putoaaahan tämä lentokone varmastikin?” Jos huolestumissuunnitelman laatiminen tuntuu vaikealta, niin suosittelen turvautumista lähteisiin. Hyviä sellaisia ovat kaikki päivä- ja akkainlehdet, terveysjulkaisut, netin keskustelupalstat (suosittelemme erityisesti *Vauvalehden* palstaa, jossa on paljon yllättävän monialaista asiantuntijuutta) ja blogit sekä pettämättömänä ankkurina vanha kunnan kotilääkärikirja.

Henkilökohtainen huolestumissuunnitelma on siinä mielessä erittäin suositeltavaa, että se antaa muulle lomayhteisölle ennakkovaroituksen tulevasta ja että he voivat osaltaan kantaa kortensa huolten keuhkoihin, jotta huolestujan ei tarvitse olla yksin huolissaan maapallon tilasta, hyvästä hevosenlihasta muutoin aidon roskaruuun seassa tai selkään ilmestyneestä kutiavasta näppylästä. Yhteinen huoli on paitsi jaettu huoli myös lomayhteisöä kiinteyttävä ja lujittava tekijä. Miten monasti onkaan käynyt niin, että yhteenlaskettu huoli on eksponoitunut ennaltarvaamattomiin kansalaisaktivismiin muotoihin jo ammoisista Koijärven ajoista lukien.

D. Vertailusuunnitelma

Vaihtoehtona huolestumissuunnitelmalle kannattaa harkita *vertailusuunnitelman* laatimista. Vertailusuunnitelmassa valitaan lomaseuran yhteinen vertailukohde, joka voi olla esimerkiksi Koististen kesämökki vs. oma, Savukosken kuntakeskuksen palveluiden laatu vs. oma kuntakeskus tai Balinmaa vs. kotomaa. Hyvä vertailusuunnitelma lujittaa lomayhteisöä uskomattomalla tavalla, kun lomaviettäjä voi yhdessä ja toinen

toistaan kannustaen tehdä viiltäviä havain- toja verrokkikohteen huonommuudesta.

E. Testaussuunnitelma

Seuraavaksi on syytä keskittää huomio *testaussuunnitelmaan*. Tämän suunnitelmaosan laatimistahan helpotettiin juuri työmarkkinajärjestöjen yhteisellä sopimuksella niin, että loman ensimmäiset päivät voi tästä vuodesta alkaen perua eiku-ilmoituksella ja kuitata sairauspoissaoloksi, jos testauksessa ilmenee ennalta odottamattomia ongelmia. Sisällytä siis suunnitelmasi alkuun testijakso ja ilmoittele sitten työnantajallesi vaikkapa tekstarilla, kuinka loman kolme ensimmäistä päivää menivät pilalle kamalan duhankätkä. (HUOM! Älä soita, kun et kuitenkaan saa baarin taustamöykkiä hiljaiseksi)

F. Lomaltapaluun suunnitelma

Nyt jäljellä on enää yksi suunnittelun vaihe, joka on *lomaltapaluun suunnitelma*. Sen osalta tiedossa on sekä hyviä että huonoja uutisia. Huono uutinen on se, että muuan ministeri on tehnyt ehdotuksen ilokaasun kieltämisestä. Saa nähdä, ehtiikö jo tänä suveksi. Luultavasti ehtii, koska kyseessä on parasta A-ryhmää oleva lakialoite (LUE: aloite, joka toteutuessaan tekee jostakin aiemmin sallitusta laitonta ja siten elämästä ankeampaa). Hyvä uutinen on kuitenkin se, että on keksitty uusi tautiluokitus – ikään kuin aiemmat F32:t eivät jo riittäisi. Tämä uusi luokituskoodi on Z73.2, ja sillä tarkoitetaan ”rentoutumisen ja vapaa-ajan puutetta”.

Eihän mistään muusta voi olla kyse, jos hyvin suunnitellulta lomalta palattaessa ottaa kääpään?

Lomaterveisin,
Aulis Minkkinen

TILATTU TUTKIMUS JA TIETEEN VAPPAUS

- Pohdintaa sovelletun taktiikan näkökulmasta -

” **Tilanne vaikuttaa selvältä: joko teet oikeaa vapaata julkitiedettä tai sitten olet selvitysmies.**

Sektoritutkimusremontti, yliopistouudistus ja tutkimusrahan uusjako ovat kärjistäneet keskustelua oikeasta tieteenä. Äärimmillään tieteksi luetaan vain muiden tieteilijöiden arvioima perustutkimus, joka tehdään täysin julkisena, ilman rahallista sitoumusta ja pelkistä tieteen lähtökohdista. Tätä määritelmää painottavat myös yliopistovertailut.

Toisaalla ovat selvitykset, joita tehdään reaali maailman päätöksien pohjaksi tai ongelmien ratkaisemiseksi. Se, että jälkimmäiseen voi mennä henkilötyövuosia ja tutkimus voidaan tehdä parhailla menetelmillä, ei paljoa paina. Laatuakaan ei riitä, jos jo lähtökohta on täysin väärä.

Maanpuolustuskorkeakoulun tulosohjauksessa on sovittu, että puolet tutkimuksista voidaan tehdä korkeakoulun ja puolet puolustusvoimien tarpeisiin jälkimmäisenkään mitenkään rajoittamatta tutkimusmenetelmiä tai -tuloksia. Lisähaaste omalla alallani suomalaisessa sovelletussa taktiikassa on, että töissä on yleensä salattavuusleima jo pelkästään Suomen lain vaatimana.

Tilanne vaikuttaa selvältä: joko teet oikeaa vapaata julkitiedettä tai sitten olet selvitysmies. Kun korkeakoulumme osallistuu nyt ensimmäistä kertaa puolustusvoimien tutkimussuunnitteluprosessiin, näen tärkeänä, että tätä dilemmaa pohditaan. Koulumme edustaa niin laajaa sotatieteiden kirjoa, etten väitä esittämieni ajatusten sopivan sellaisenaan taktiikkaan tai sota-

taitoon. Toivottavasti saan kuitenkin muutkin pohtimaan tätä asiaa.

Tiede ja doktriinit

Taktiikka on lyhimmillään määritelty opiksi taistelujen voittamisesta. Taktiikka ilmenee ohjesäännöissä ja sotilasorganisaatioissa, jotka on suunniteltu optimoimaan tekniikkaa ja käyttämään osaamista. Kärjistän tahallani: taktiikassa ihmisen kuolema ilmaistaan prosentteina. Ihminen nähdään yhdessä muiden osa-alueiden kanssa suorituskykynä, jota kuluttamalla vihollinen pannaan kohtaamaan oma kulminaatiopisteensä ennen vastustajaansa. Taktiikka on siitä mukavaa, että tulokseksi riittää selviytyminen vihollista paremmin. Ei edes tarvitse olla hyvä, parempi riittää. Sitä kutsutaan voitoksi.

Sovellettu taktiikka muodostuu menettelyta-voista, joita vihollisen ei toivota tietävän. Tällä on suora vaikutuksensa alan tutkimukseen. Opetustapahtumat ovat turvaluokiteltuja, samoin todelliset suunnitelmat. Koska kyse on kamppailusta, omat vahvuudet ja heikkoudet sekä sotaliikkeet salataan. Tavoitteena on yllätys ja aloite, mikä pyörittää vihollisen tainnoksiin.

Sotateoria käsitetään usein klassikoiden selittämisenä ja doktriinien perusteiden laatimisenä. Jälkimmäinen tosin testataan sotapeleihin, joista ei puhuta ja joiden tuloksia ei julkaista, koska ne paljastaisivat jo ennalta ajatuksen teorian soveltamisesta. Paradoksaalista on, ettei klassikon kirjoittaminen ole teoriaa tai edes tiedettä,

vaan pikemminkin eriävä mielipide, joka oikeaan osuessaan joskus harvoin muodostuu teoriaksi. Esimerkiksi Napoleonin sotien seurailu ja siitä vedetyt yksittäisen henkilön johtopäätökset tuskin läpäisisivät nykytieteen seula, vaikka Clausewitz nykymuodossaan kelpaa moneen.

Juuri tästä on kyse puhuttaessa sodankäynnin kehityksen vallankumousluonteesta. Kuhnilaisittain ilmaisten, kun havainnot sodista eivät enää sovi omaan doktriiniin, etsitään parempi lähestymistapa. Lähestymistavasta kilpailevat useat ”teoriamielipiteet”, joista jokin otetaan uuden doktriinin pohjaksi. Vanha doktriini hylätään, ja siitä säilytetään vain toimivat osat, jotka sovitetaan uuden osaksi. Osaksi siksi, ettei koko sotavoimaa voi kerralla vaihtaa.

Asiakassuhde etuna?

Maanpuolustuskorkeakoululla on aivan erityinen etu muihin yliopistoihin verrattuna: voimme varsin yksinkertaisesti pitää yhteyttä asiakkaaseemme ja arvioida, miten tutkitut tietomme purevat. Oppilaamme koulutetaan yhdelle työnantajalle, ja he palaavat työjaksojen jälkeen kriittisenä saamaan lisäoppia. Tämä kehitys jatkuu uran loppuun saakka. Jos asiakassuhde on terve, se johtaa huimaan tulokseen. Jos se on vääristynyt, syntyy kierre, joka johtaa paitsi huonoon tutkimukseen myös taistelujen häviämiseen.

Luonnollisesti osa taktiikan tutkimuksesta kiinnostaa vain yliopistoamme. Taistelumallit ja simulaattoreiden oikeellisuus ovat hyviä esimerkkejä, joista voi myös filosofoida muiden taistelua opettavien kanssa, mutta ikävä kyllä keskustelun toisena osapuolena on harvoin toinen yliopisto. Lisäksi parametriarvot, joihin tutkimus kohdentuu, ovat salaisia. Tietenkin.

Väitän silti, että pääosa opinnäytetyöaiheistamme kiinnostaa sekä tiedettä että asiakasta. Esimerkiksi kyber tutkimuskohteena on ajan-kohtainen – siitä julkaistaan paljon ja sillä tehdään bisnestä. Kyber ponnistaa teknisestä näkökulmasta, mutta sen taktinen puoli alkaa vasta alkaa hahmottua. Kansallinen strategiamme on

linjannut soveltamissuuntia, mutta konkreettinen suunnitelma puuttuu vielä. Toisaalta koko ilmiö on käsitteenä hämärä kuten internet aikoi- naan. Tutkimista siis riittää.

Julkisotatiede tutkii juuri sitä, mikä muita asiakkaita kiinnostaa. Olisimmeko korkeakouluna vapaampia ottaessamme länsimaisia terrorismin vastaisen sodan taktisia tutkimuskysymyksiä painopisteisesti ratkottavaksemme? Tuskin. Jos vastasit kyllä, huomauttaisin, että me olemme itse taistelumenetelmällisesti tämän sodankäynnin epäsymmetrisellä vastapuolella.

Erilaisella tiellä

Voisiko olla niin, että me tutkijat mieltäisimme, miten tätä maata puolustetaan, ja johto sitten kiltisti noudattaisi tutkimamme tiedon polkuja? Ottaisimme toki huomioon rahan reunaehdot, väestön, alueen, politiikan rajaukset, lakisäätiset tehtävämme, perinteemme, historian, nykytilan ja kaiken muun oleellisen. Tosin emme tietäisi tarpeeksi, koska osa perusteista olisi meille salaista ja osa kokeneiden johtajien intuitiivista arviota.

Lopputuloksena olisi jotakuinkin sama kuin se, että otamme tutkimustehtävän heiltä rajauksi- neen ja yritämme ratkoa sen tutkimuksellisesti rehellisesti. Mitä enemmän tutkimus hyödyttää, sitä enemmän se vaikuttaa ja antaa tietoa todella merkityksellisistä haasteista. Toki voidaan olla eri mieltä reunaehdoista tai jopa sotien tarpeesta, mutta nämä kysymykset eivät kuulu taktiikan tutkimuksen piiriin.

Kysymys kuuluu, mihin pyrimme sotatieteen yliopistona? Verrataanko meitä humanismin tiedehuippuihin vai riittäisikö pyrkimys yhdeksi maailman parhaista sotatieteen korkeakouluista? Eikö oman alamme arvostus riitä? Haemme mallia suunnittelutieteellisestä tekniikasta vai perinteisistä yliopistoista? Onko tärkeämpää saada irtopapereita poikkitieteellisiin joulunlehtiin kuin saada omat teoksemme oman alamme johtavien joukkoon? Tutkiako sitä mitä muutkin vai jotakin ihan muuta? ■

TURVALLISELLA KURSSILLA HAASTEIDEN AALLOKOSSA

– Rehtori, lippueamiraali Veijo Taipaluksen haastattelu

Tammikuussa Maanpuolustuskorkeakoulun rehtorina aloittaneella lippueamiraali Veijo Taipaluksella oli työntäyteinen kevät. Muutto Turusta Helsinkiin päätti "reppurina" elämisen, tarjosi kolmen viikon intensiivisen perehdytysjakson ja osoitti rehtorille, että uudet tehtävät olivat ennako-odotusten mukaisesti mieluisia. Rehtorille tulevaisuus näyttäyty haasteellisena mutta myös ihanteellisena.

Rehtorin työhuone Santahaminan kampuksen päärakennuksessa on talon varjoisalla puolella. Vasta iltaaurinko lämmittää ulkoseinää.

Rehtorin oven takana on jyhkeä työpöytä sekä tuoli- ja sohvaryhmä vieraita varten. Sisustus on puusävytteinen, rauhallinen. Lippueamiraali **Veijo Taipalus** on kotiutunut nopeasti aiemmin tuttuun ympäristöön. Hän toimi vajaa kolme vuotta sitten korkeakoulun Jatkotutkimus-osaston johtajana, joten maisemat ovat vielä hyvässä muistissa.

Taipalus siirtyi Maanpuolustuskorkeakoulun rehtoriksi Merivoimien esikunnan esikuntapäällikön tehtävistä. Rehtorin ja puolustushaaran esikuntapäällikön tehtäviä on vaikea verrata toisiinsa. Esikuntapäällikkö johtaa esikuntaa ja siten koko kyseisen organisaation toimintaa ja hallintoa. Tehtävän hoitaminen edellyttää jatkuvaa perehtymistä, runsaasti kokouksia ja esittelytilaisuuksia sekä tehtävien jakamista ja niiden ohjaamista.

– Suurimpana haasteena koin ajan käytön. Omaa aikaa oli vaikea ohjata ja säädellä kovin voimakkaasti, koska mielestäni esikuntapäällikkö on olemassa esikuntaa ja sen työntekijöitä varten ja esikunta vastaavasti komentajaa varten. Eli loppujen

lopuksi aikaani tai paremminkin sen käyttöä ohjasivat sekä alaiseni että esimieheni.

Rehtorin tehtävät ovat hyvin erilaisia. Rehtorin päivä ei voi olla täynnä kokouksia tai hallintoasioiden selvittelyä. Niitäkin tuki kuuluu rehtorin tehtäviin, mutta päätehtävänä on pitää huoli siitä, että Maanpuolustuskorkeakoulu tuottaa kurssellansa osaavaa ja puolustushallinnon tarpeisiin soveltuvaa upseeristoa. Kurssien ja laitosten toiminnan ohjaamiseksi on esimerkiksi kyettävä seuraamaan opetusta ja harjoituksia.

– Jos ajattelee muutosta esikuntapäällikön tehtävästä rehtorin tehtävään, voin sanoa, että muutos on toisaalta suuri, mutta ei kuitenkaan valtava. Molemmat tehtävät edellyttävät hallinnollista osaamista ja ymmärrystä, mutta myös operatiivista kokemusta ja kykyä toimia erilaisten ihmisten kanssa. Aiemmasta kokemuksestani on suuresti hyötynyt nykyisissä tehtävissäni, Taipalus kertoo.

Rehtorin tehtävissä Taipalusta innostaa erityisesti rehtorien neuvosto, puolustusvoimain komentajan neuvottelukunta ja muut vastaavat tilaisuudet, joissa rehtorilla on mahdollisuus kuulla yliopistomaailman ja puolustusvoimien ajankohtaisista asioista ja päästä osallistumaan kehityssuunnan ohjaamiseen. Myös paremmat

mahdollisuudet määritellä työajan käyttöä tuntuvat hyvältä.

– Täydellistä vapautta ajankäytön säätelyyn ei tässäkään tehtävässä ole. Toisaalta sellaista tehtävää ei liene olemassakaan puolustusvoimissa, Taipalus tuumailee.

Reppurin paluumuutto

Muutto Helsinkiin oli Taipalukselle mieluinen, sillä hänen varsinainen kotinsa on jo 25 vuotta sijainnut pääkaupungissa. Merivoimien pestin ajan hänen perheensä asui Helsingissä, mikä vaikeutti yhteisen ajan järjestämistä.

– ”Reppurina” asuminen ei varmasti kenenkään mielestä ole perhe-elämän kannalta mikään paras vaihtoehto. Perheen yhteiset harrastuksen ja tekemiset jäävät väistämättä aivan liian vähälle huomiolle, Taipalus kertoo.

Muutto Helsinkiin toi perhe-elämään huomattavan parannuksen. Kovasti haluttu rehtorin tehtävä luonnollisesti vielä helpotti paluumuuttoa. Taipalus ehti kuitenkin kiintyä Turkuun, joka on hänen mielestään hieno ja viihtyisä kaupunki – etenkin Merivoimien upseerille. Merivoimat on Turussa arvostettu organisaatio, mikä näkyi muun muassa eri tahojen suhtautumisessa. Myös ystävyysuhteita tuli solmittua Aura-joen varrella.

– Turkuun jäi paljon entisiä ja uusia tuttavuuksia, joita jään tietenkin kaipaamaan. Toisaalta eivähtän he mihinkään häviää, ja saan heihin aina halutessani yhteyden. Näin on ehditty jo tekemäänkin, Taipalus pohdiskelee.

Rehtoriksi perehtyminen ei ole ihan pieni projekti. Taipaluksen kohdalla perehdyttäminen alkoi heti, kun nimityksestä oli tehty julkinen päätös. Taipalus sai nimityksestään lähtien edeltäjänsä, kenraalimajuri **Vesa Tynkkysen** toimesta materiaalia luettavakseen. Muun muassa johtoryhmän pöytäkirjojen avulla hän pääsi vähitellen asioihin kiinni ja sai tuntumaa korkeakoulun toimintaan. Varsinainen perehdytysryöpytyks alkoi tehtävän vastaanottamisen jälkeen.

– Minua vietiin vajaat kolme viikkoa jatkuvasti paikasta toiseen kuin ”pässää narussa”. Kierros alkoi johdon edustajien asioista ja eteni ainelaitoksiin ja muihin työyksiköihin. Väliin jäävissä rakosissa yritin lueskella minulle jaettua aineistoa ja

samalla hoidella hallinnollisia tehtäviä ja niihin liittyviä kokouksia ja esittelyjä, Taipalus muistelee.

Intensiivinen perehdyttäminen meni hyvin, eikä mitään merkittäviä yllätyksiä tullut vastaan. Taipaluksen mukaan perehdytys oli hyvin järjestetty: ihmiset olivat valmistautuneet hyvin, vastailivat asiallisesti ja osaavasti esitettyihin kysymyksiin ja ottivat ennen kaikkea rehtorin hienosti vastaan jokaisessa yksikössä. Ja mikä parasta, perehdytyksen myötä Taipalukselle tuli entistä varmempi olo siitä, että oli saanut mieleisen tehtävän hoidettavakseen.

Haasteiden aikakausi

Maanpuolustuskorkeakoulu on juuri mittavien muutosten kohteena. Henkilöstöresurssit supistuvat yli 70 henkilöllä vuoteen 2015 mennessä. Toisaalta Santahaminaan rakennetaan monitoimitalo palvelemaan toimintojen keskittämisen tarpeita. Jotain saadaan, jostain luovutaan. Puolustusvoimauudistuksen suunnitteluvaiheet olivat Taipaluksen saapuessa niin pitkällä, että hänen vastuulleen jää päätettyjen muutosten toteuttaminen.

”

Minua vietiin vajaat kolme viikkoa jatkuvasti paikasta toiseen kuin ”pässää narussa”.

– Tilanteemme on toisaalta haasteellinen ja toisaalta myös ihanteellinen. Toimintojen keskittäminen Santahaminaan antaa korkeakoululle erinomaiset mahdollisuudet ja puitteet kehittää kaikkea toimintaamme. Toisaalta tiukkenavat henkilöstöresurssit pakottavat meidät miettimään uusia toimintatapoja opetuksen ja tutkimuksen tason ylläpitämiseksi ja jopa nostamiseksi, Taipalus selittää.

Tällä hetkellä näyttää, että uudistukselle asetetut tavoitteet saavutetaan. Korkeakoululle on elintärkeää, että saarelle rakennettava uudisra-

kennus valmistuu aikataulussaan vuoden 2014 loppupuolella. Hanke on vielä hyvin aikataulussa, mutta mahdollisessa ongelmatilanteessa korkeakoulu joutuisi valtaviin ongelmien eteen. Taipalus kuitenkin luottaa rakennusaikatauluun. Sen sijaan henkilöstöressurit aiheuttavat vielä pitkään päänsäryä.

– Näen asian niin, että opetuksen tason on turvattava kaikin käytettävissä olevin keinoin. Opetuksessa ei voida lähteä siitä, että opettajien määrän vähentyessä ryhmien kokoja kasvatetaan. Opiskelu- ja opetusmuotoja on kehitettävä entisestään. On pidettävä huoli siitä, että opetuksen ihmisläheisyys säilytetään ja että opiminen tapahtuu henkilökohtaisen kontaktin ja hyvän esimerkin kautta.

Tutkimus joutunee sijaiskärsijäksi, sillä pelkästään hallintoon kohdistuvat supistukset eivät yksin riitä. Jäljellä on vain huonoja vaihtoehtoja. Hyvät neuvot tutkimustoiminnan kehittämiseksi ovat nyt kysytyjä, sillä seuraavassa korkeakoulujen auditoinnissa täytyy tavoitteena olla tutkimustoiminnan nostamisen kehittyneelle tasolle – tasolle, jossa kaikki muut Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnot jo ovat.

Uskon, että vuonna 2015 korkeakoulu on entistä ehompi, vahva ja näkyvä.

Tehtävien näkökulmasta korkeakoulu on kehitämässä muun muassa palautejärjestelmänsä ja uudistamassa jatkotutkimuksen opetussuunnitelmaa. Myös sotatieteiden kandidaatin tutkintoa tarkistetaan. Toimivan laadunvarmistusjärjestelmän kautta pyritään yksiköiden jatkuvaan itsearviointiin ja korkeakoulun sisäisiin auditointeihin. Taipaluksen mukaan useimmat edessä olevat haasteet nujerretaan korkeakoulun lukuisilla vahvuuksilla.

– Oppilaitoksemme vahvuutena on hyvä ja ammattitaitoinen henkilöstö, motivoituneet

opiskelijat ja selkeä yhden työntekijänä määrittämä tehtävä. Opiskelijalla on tiedossa, mitä häneltä odotetaan ja hän tietää myös, että hänellä on työpaikka valmistumisen jälkeen. Myös korkeakoulun pienuus on nähtävä vahvuutena. Meillä on mahdollisuus tuntea toisemme, aina opiskelijoihin myöten. Sitä kautta meillä on erinomaiset edellytykset ylläpitää hyvää henkeä ja toimintakulttuuria, Taipalus toteaa.

Visio tulevasta

Rehtorin näkökulmasta korkeakoulun tila vuonna 2015 on suhteellisen helppo ennustettavissa. Voidaan päätellä, että vuonna 2015 Maanpuolustuskorkeakoulu toimii yhdellä kampuksella Santahaminassa. Nykyisestä organisaatiosta vain Sotamuseo jatkaa korkeakoulusta irrallaan Kruununhaan kiinteistössään. Korkeakoulun organisaatio on muuttunut hieman ja ainelaitosten määrä supistunut. Toisaalta korkeakoulun osana on nyt aivan uusi elementti, Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus. Korkeakoulun perustehtävä on edelleen nykyisen kaltainen. Toimintatapoja on jouduttu muuttamaan, mutta todennäköisesti vain parempaan suuntaan.

Taipaluksen mielestä on erityisesti pidettävä huoli siitä, että Maanpuolustuskorkeakoulun korkea taso säilyy ja että se on tiedostettu ja hyväksytty myös muualla yhteiskunnassa. Korkeakoulu jo saavuttanut arvostetun aseman muiden yliopistojen joukossa, minkä eteen on tehtävä jatkuvasti töitä. Yksi keino aseman vahvistamiseksi on yliopistojen välinen yhteistyö. Tähän suuntaan on otettu paljon oikeita askelia, joista esimerkkinä on Aalto-yliopiston kanssa tehtävä hyvin alkanut yhteistyö.

– Uskon, että vuonna 2015 korkeakoulu on entistä ehompi, vahva ja näkyvä, mutta tosin hyväksyttävästi hieman erilainen toimija suomalaisessa yliopistojärjestelmässä. Harras toiveeni on, että vuoden 2015 alussa voimme käyttää laitoksestamme yliopistopäätteistä nimeä.

Taipalus ei maalaile tämän suurempia kuvia tulevasta. Strategiatyö vuosille 2015–2020 on jo käynnistynyt, joten kaukaisemmat strategiset tavoitteet linjataan normaalin strategiatyön kautta. Näihin tavoitteisiin kaikki korkeakoululaiset pääsevät vielä aikanaan vaikuttamaan.

– Sanoisin, että purjehdimme juuri nyt varsin turvallisilla väylillä, hallitusti ja hyvässä kelissä kohti vuotta 2015. Siitä eteenpäin reitti ja olosuhteet näyttävät varsin hyviltä. Pieniä korjauksia kurssiin on kenties tehtävä, mutta nykyisen reittisuunnitelman pohjalta on vaivatonta jatkaa matkaa vuoteen 2020 saakka.

Lippueamiraali Taipalus pitää metaforisen aluksen oikealla kurssilla varmaotteisella johtamisfilosofiallaan. Varmaan tyyliin kuuluu asian vaikuttavien tekijöiden selvittäminen esimerkiksi asiantuntijoita kuulemalla ja perusteita selvittämällä. Päätöksiä tehdään ajallaan ja mahdollisimman hyvin asetetun tavoitteen mukaisesti. Nopeita ja perusteettomia päätöksiä vältetään viimeiseen saakka. Innokkaana golfmiehenä tunnetun Taipaluksen johtamistyyli ei korreloi suoraan hänen pelityylinsä kanssa.

– Johtajana olen erilainen. Golfin pelaajana lyön avauksen yleensä riskillä mahdollisimman kauas. Sitten katsotaan, mihin se johtaa. Jatkolyönnit lyön lähes aina vähän varmistellen, tavoitteena pysyä väylällä. Mahdollisuuksien mukaan pallo tyrkätään vain yhdellä putilla reikään, Taipalus pohtii hymyillen. ■

Kadeteille pronssia amerikkalaisessa jalkapallossa

Maanpuolustuskorkeakoulun kadettien **NDU Black Knights** -joukkue otti pronssia tulokaskaudellaan amerikkalaisen jalkapallon korkeakoulusarjassa Tampereella 12.–13. huhtikuuta 2013 pelatussa opiskelijoiden SM-kisoissa. Lopputurnaukseen joukkue lähti oman lohkonsa voittajana.

Voitetun pronssin jälkeen joukkueen päävalmentaja, kapteeni **Jussi Honkonen** ja pelaajat katsovat jo kauteen 2014 hakien vahvistuksia joukkueeseen 98. ja 99. Kadettikurssilta sekä syksyllä aloitettava 100. Kadettikurssilta. Joukkueen toiminta on kadettien omaa vapaaehtoista harrastustoimintaa, jota Maanpuolustuskorkeakoulu tukee.

Sotilasprofessori Aki-Mauri Huhtisesta Vuoden kadettiupseeri

Kadettikunnan maanpuolustusjuhlassa 23. maaliskuuta julkistettiin vuoden 2013 kadettiupseeri. Kadettikunta nimesi Vuoden kadettiupseeriksi sotilasprofessori, yleisesikuntaeverstiluutnantti, filosofian tohtori **Aki-Mauri Huhtisen** Maanpuolustuskorkeakoulusta. Huhtinen on ensimmäinen Vuoden kadettiupseeriksi valittu sotilasprofessori.

Nimityksen perusteina olivat muun muassa Huhtisen aktiivinen osallistuminen yhteiskunnallisiin asioihin sekä verkostojen luominen. Lisäksi Huhtinen on kyennyt yhdistämään upseerin ja tieteentekijän uran tavalla, joka on toiminut innostavana esimerkkinä muille upseereille.

MILjazz saapuu Santahaminaan

Kuudes Santahaminassa kuultava MILjazz järjestetään Maanpuolustuskorkeakoulun kampusalueella keskiviikkona 14.8.2013 kello 18 alkaen.

Santahaminan MILjazzissa esiintyvät Kaartin Soittokunnan Big Band solistinaan **Mikael Kontinen**, Ilmavoimien Big Band solistinaan **Nina Mya** sekä Puolustusvoimien Varusmiessoittokunnan Show Band.

Puolustusvoimien MILjazz-tapahtuma järjestetään kesällä 2013 yhteensä kahdellatoista paikkakunnalla. Suositut tilaisuudet ovat yleisölle avoimia ja ilmaisia. Tervetuloa mukaan!

Johtamisen seminaari – johtajuutta yhteiskunnalle

Pääesikunnan ja Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen seminaari järjestettiin 9. huhtikuuta 2013 Säätytalolla. Tilaisuudessa käsiteltiin puolustusvoimien asevelvollisten johtajakoulutusta yhteiskunnan koulutuksen osana ja sen huomioimista yhteiskunnallisena johtamisosaamisena. Seminaarin tavoitteena oli asevelvollisille tarjottavan johtaja- ja kouluttajakoulutuksen sisällön tietoisuuden lisääminen sekä koulutuksen hyväksilukemisen edistäminen yhteiskunnassa.

Maanpuolustuskorkeakoulun ensimmäinen tohtoripromootio syyskuussa

Maanpuolustuskorkeakoulu juhlistaa 20-juhlavuotiaan ja järjestää ensimmäisen tohtoripromootionsa Helsingissä 6. syyskuuta 2013. Juhlallisuuksissa promovoidaan Maanpuolustuskorkeakoulusta väitelleitä sotatieteiden tohtoreita ja vihitään ensimmäiset kunniatohtorit. Tohtoripromootio on yksi Maanpuolustuskorkeakoulun 20-vuotisjuhlavuoden merkittävimmistä tapahtumista.

Kadettikurssille ennätysmäärä hakijoita

Sotatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittamaan hakeutui ennätyselliset 621 henkilöä. Hakijoista ensisijaisesti maasotalinjalle haki 472, merisotalinjalle 95 ja ilmasotalinjalle 54. Lisäksi erillishaussa kadettikurssille hakeutuu vielä opiskelijoita ilmavoimien ohjaajaksi sekä maavoimien ja Rajavartiolaitoksen helikopteriohjaajaksi.

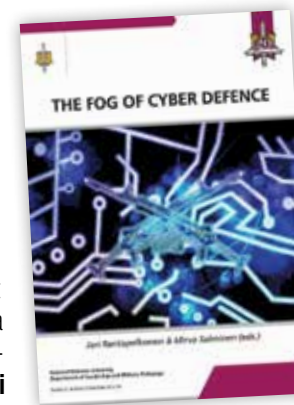
Hakukelpoisuusvaatimukset ovat tarkat, mikä korostuu keväällä pidettävissä haastavissa pääsykokeissa. Opiskelijavalinta perustuu hakijan koulutettavuuden, motivaation, ammattiin soveltuvuuden ja alaan kohdistuvan kiinnostuksen arviointiin.

Syksyllä opintonsa aloittaa 100. Kadetti- ja 83. Merikadettikurssi. Kaikille upseeriksi valmistuville on työpaikka.

Sähköinen julkaisuarkisto kasvattanut suosiotaan

Kansalliskirjaston ylläpitämän Doria-julkaisuarkiston (www.doria.fi) löytää yhä useampi Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimuksesta kiinnostunut. Keväällä 2013 erityisesti englanninkieliset tutkimukset ovat keränneet huimia latausmääriä. Esimerkiksi sotilasprofessori **Jari Rantapelkosen** ja tohtoriopiskelija **Mirva Salmisen** toimittama kyberturvallisuutta käsittelevä *The Fog of Cyber Defence* on ladattu jo lähes 2 700 kertaa. Vieläkin vaikuttavampia kokonaislukemia keräsi Strategian laitoksen tutkijoiden kirjoittama Venäjä-raportti *The Development of Russian Military Policy and Finland*, jota ladattiin parissa viikossa yli 4 000 kertaa.

Maanpuolustuskorkeakoulu pyrki julkaisemaan valtaosan turvaluokittelemattomista tutkimuksistaan Doria-julkaisuarkistossa. Palvelun käyttö on maksutonta. Käytöstä tarjontaan!

Dosentti Alpo Juntunen palkittiin elämäntyöstä

Dosentti **Alpo Juntunen** palkittiin elämäntyöstään Venäjän turvallisuuspolitiikan ja strategian tutkimuksen parissa. Palkintostipendin myönsi Suomalainen strategisen tutkimuksen ja seurannan tukisäätiö (STRATU), joka tukee Suomen maanpuolustukseen liittyvää maailmanlaajuisia turvallisuuspoliittisen ja sotilaallisen tilanteen ja niiden kehityksen tutkimusta ja seurantaa.

Juntusen vuosikymmenien tutkimus on noteerattu paitsi koti- ja naapurimaissa, myös esimerkiksi Kiinassa, joka käännätti Juntusen *Venäjän imperiumin paluu* -teoksesta kiinankielisen version. Juntusen viimeisin tuotos Maanpuolustuskorkeakoulussa on samaisen teoksen uudistettu, toinen painos, joka julkaistiin tammikuussa 2013.

KAIKKI MAINITUT
VÄITÖSKIRJAT OVAT
LADATTAVISSA
WWW.DORIA.FI
-VERKKOPALVELUSTA.

nen yliopisto. Sen päätehtävät ovat tutkimus, opetus ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Maanpuolustuskorkeakoulusta valmistuu sotatieteiden kandidaatteja ja maistereita sekä sotatieteiden tohtoreita. Heidän lisäksi valmistuvien yleisesikuntaupseerien tutkinto rinnastetaan tieteelliseen jatko-tutkintoon.

Väitös monikansallisen yhteistyön tiedonjakamisesta

Filosofian maisteri **Anne Koskinen-Kanniston** väitöskirja tarkastettiin sotatieteiden tohtorin tutkintoa varten Maanpuolustuskorkeakoulussa 20. huhtikuuta 2013. Väitöstilaisuus järjestettiin Merivoimien Esikunnassa Turussa.

Situational Awareness Concept in a

Multinational Collaboration Environment - Challenges in the Information Sharing Framework -väitöstutkimuksessa keskitytään tarkastelemaan monikansallista meritilannevalvontaa, ja monikansallisen eksperimentaation kautta tilannetietoisuuden luomisen ja ylläpidon haasteita, niin yksi-

lön kuin tiimitasolla tiedonjakamisen viitekehityksessä.

Koskinen-Kanniston vastaväittäjänä toimi professori **Martin Norsell Ruotsin** maanpuolustuskorkeakoulusta (Försvarshögskolan) ja kustoksena professori **Hannu H. Kari** Maanpuolustuskorkeakoulusta.

Väitös sotilaslentäjän fyysisestä suorituskyvystä

Liikuntatieteiden lisensiaatti, kasvatustieteiden maisteri **Harri Rintalan** väitöskirja sotatieteiden tohtorin tutkintoa varten tarkastettiin Maanpuolustuskorkeakoulussa perjantaina 30. marraskuuta 2012. Väitöstilaisuus järjestettiin Ilmasotakoulussa Tikkakoskella.

Sotilaslentäjän fyysinen suorituskyky sekä työperäiset tuki- ja liikuntaelinoireet -väitöstutkimuksessa seurattiin suomalaisten lentäjien kuntoa ja terveyttä vuosina 1996–2008 ja todettiin, että lentäjät ovat keskimäärin kansainvälisesti vertailukelpoisia fyysisen suorituskykynsä suhteen. Samalla koulutusohjelman fyysinen kuormittavuus on kuitenkin niin suuri, että selvästi yli 90 % suihkuharjoituskonvaiheen läpäisseistä lentäjistä ylikuormittuu tehtävissään.

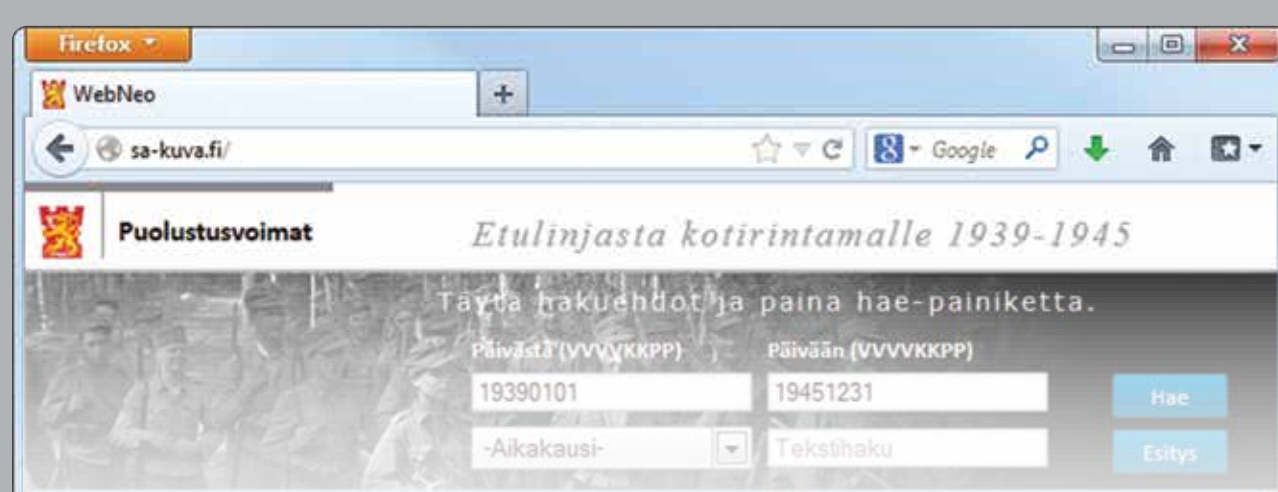
Rintalan vastaväittäjänä toimi lääketieteen tohtori **Olavi Hämäläinen** (Finnair Oyj:n johtava ylilääkäri) ja kustoksena professori **Juha Mäkinen** Maanpuolustuskorkeakoulusta.

Väitös Euroopan voimatasapainojärjestelmästä

Yleisesikuntaeverstilutnantti, valtiotieteiden maisteri **Fred Blombergin** väitöskirja tarkastettiin sotatieteiden tutkintoa varten Maanpuolustuskorkeakoulussa Helsingissä perjantaina 26. huhtikuuta 2013.

Euroopan voimatasapainojärjestelmä 1990–2012: Euroopan vakaus rakenteellisen, uusklassisen ja hegemonisen realismin näkökulmasta -väitöskirjatutkimuksessa selitetään suurvaltojen välistä rauhaa Euroopassa kylmän sodan jälkeen realismin viitekehityksessä. Tutkimuskysymyksiä analysoidaan rakenteellisen, uusklassisen ja hegemonisen realismin pohjalta laadittujen teoreettisten selitysmallien avulla.

Blombergin vastaväittäjänä toimi professori **Pekka Visuri** ja kustoksena professori **Pekka Sivonen** Maanpuolustuskorkeakoulusta.

Sodanaikaiset kuvat kaikkien ulottuville

TEKSTI: Jukka Hautala

Puolustusvoimien Kuvakeskuksen yhtenä tehtävänä on ollut dokumentoida puolustusvoimien toimintaa valokuvaamalla. Kuvakeskuksessa onkin arkistoituna puolustusvoimien ”viralliset” kuvat aina syksyn 1939 ylimääräisistä harjoituksista tähän päivään saakka. Sodanaikaiset kuvat ovat pääosin TK-kuvaajien ottamia ja sodanjälkeiset kuvat Puolustusvoimien Kuvakeskuksen ja sen edeltäjien valokuvaajien ottamia. Vuoteen 1998 saakka kuvat löytyvät sekä paperisina katselukuvina että negatiiveina. Siirtyminen digiaikaan alkoi vuonna 1998, ja vuodesta 2003 lähtien kaikki kuvat ovat olleet digitaalisia. Perinteisiä valokuvia on arkistoituna noin 350 000 ja digitaalisia on noin 60 000.

Arvoaineiston pelastaminen

Negatiivit rapautuvat ajan myötä vähitellen. Kansallisesti arvokas ja ainutlaatuinen sodanaikaisten kuvien kokoelma saatiin pelastettua digitoimalla vuosina 2010–2013 noin 160 000 talvi- ja jatkosodan sekä Lapin sodan aikaista kuvaa. Mittava projekti saatiin toteutettua eduskunnan ja Maanpuolustuksen kannatussäätiön myöntämällä rahoituksella. Digitointityö kesti noin kolme vuotta ja siihen käytettiin yhteensä noin 10 henkilötyövuotta. Digitoinnin jälkeen tämä kansallisomaisuus laitettiin kaikkien internetin käyttäjien saataville kansallisen veteraanipäivän aattona 26.4.2013.

Historiallisiin kuviin on päässyt käsiksi ainoastaan asioimalla henkilökohtaisesti Puolustusvoimien Kuvakeskuksen tiloissa Työpajankadulla Helsingissä. Iso osa arkiston työstä onkin ollut asiakkaiden opastamista, kuvien digitoin-

tia ja kuvien toimittamista asiakkaille. Avatussa SA-kuva-arkistopalvelussa merkittävänä ominaisuutena on mahdollisuus kommentoida kuvia. Nyt meillä on ainutlaatuinen mahdollisuus kerätä tietoa aikalaisilta kuvien tapahtumista ja henkilöistä. Näemmekin yhtenä uutena tärkeänä tehtävänä kuvien kommentteista kerätyn aineiston käsittelyn ja tietojen lisäämiseen sodanajan kuviin.

Tulevaisuus

Toteuttamalla sodanaikaisten kuvien julkaisupalvelu internetissä päästiin samalla keräämään kokemuksia kuva- ja tallennepalvelujen toteuttamisesta uusien menetelmin entistä pienemmin resurssein. Palvelun käyttöön liittyvät luvut antavat käsitystä suuruusluokista. Kuva-arkistossa on ollut vuosittain satoja kävijöitä. Sähköpostitse on palveltu noin tuhatta asiakasta vuodessa. Palvelun avaamisen jälkeen uudessa SA-kuva-arkistopalvelussa vieraili ensimmäisen viikon aikana noin puoli miljoonaa kävijää.

Puolustusvoimien Kuvakeskus siirtyy osaksi Puolustusvoimien Palvelukeskusta vuoden 2015 alussa. Tähän uudistukseen liittyen kaikki historiallinen kuvamateriaali siirretään Sotamuseon palveluvastuulle ja vain nykytilanteen tallentaminen jää Kuvakeskuksen vastuulle. Sodanaikaisten kuvien digitointiprojekti ja niiden julkaisu internetissä valmistelikin samalla erinomaisesti historiallisen kuva-aineiston siirtoa Sotamuseon palveluvastuulle.

Kaikki digitoidut sodanaikaiset kuvat löytyvät www-osoitteesta: <http://sa-kuva.fi/>.

VUOSANKA

*Lumen
ja hylsyjen maa*

TEKSTI JA KUVAT: Aki Aunala

Viisi nuorimman vuosikurssin kadettia on kokoontunut pitkän pöydän ympärille. Heidän edessään on nivaska papereita: karttoja, piirroksia, tilastoja ja ammunnan millintarkasti suunniteltuja käsikirjoituksia. He kuuntelevat tarkkaavaisesti pöydän keskiosassa istuvan toisen vuosikurssin kadetin asiantuntevia linjauksia.

Vuosangan talvisessa ampumarajoituksessa kadettien nuorin ja toinen vuosikurssi tapaa ammatillisissa merkeissä ensimmäistä kertaa yhtä intensiivisellä tasolla. Tieto ja piirun veran karttuneempi kokemus vaihtavat omistajaa. Missään vaiheessa kadettiopintojen aikana ei tämänlainen kurssien välinen tiedonvaihto ole mahdollista. Missään muualla Maanpuolustuskorkeakoulun teoria ja konkretia eivät kohtaa vastaavanlaisissa puitteissa: lumen peittämällä, hylsyjen koristamalla ja sotilaiden kansoittamalla leirialueella – kaukana kirjaston ja luentosalin lämmöstä.

Kompaktia harjoittelua

Vuosangan harjoitusalueella ampumapaikkoja on yli 20, joista yhdeksän oli mukana vuoden 2013 ampumarajoituksen päivä- ja pimeäammunnoissa. Kaikilla ampumapaikoilla ammuttiin samanaikaisesti, aamuin illoin yhteensä 18 ammuntaa. Alue on rakennettu kompaktiksi, joten yli 160 taisteluammunnan järjestäminen kolmen viikon sisään on mahdollista suhteellisesti pienin kustannuksin. Ampumarajoituksen kokonaisbudjetti on noin 200 000 euroa, joten yksittäisen ammunnan hintalapuksi jää vain hiukan päälle 1 000 euroa kappale.

– Euromääräisesti tässä on monta numeroa. Aina välillä nousee ajatus, että eikö harjoitusta voisi järjestää Santahaminassa, koska sielläkin on ampumarata. Teoriassa se onnistuisi, mutta ei tällä aikajänteellä. Kun ensimmäinen kurssi astuisi palvelukseen, pidettäisiin koko syyslukukausi samoja kurseja, jotka täällä voidaan hoitaa kol-

messä viikossa. Myös ampumapaikat ovat aivan liian pieniä vastaavalle kadettimassalle. Vuosanka on lähin mahdollinen paikka järjestää näin laaja harjoitus, ampumarajoituksen valmistelijat, majuri **Pasi Väätäinen** pohtii.

Vuosangan muista ampuma-alueista erottaa myös sen kiitettävä infrastruktuuri, joka soveltuu talviharjoituksen järjestämiseen erinomaisesti, myös ampumapaikkojen ulkopuolella. Kadettien johtamien ammuntojen lisäksi ohjelmaan kuuluu räjäytysharjoituksia, talvi-, lääkintä- ja huoltokoulutusta sekä hiihtokoulutusta. Kainuun leveysasteet takaavat, että lunta myös yleensä löytyy harjoituksen järjestämisaikana.

Aamupäivä Joronkylässä

Aamu on valjennut Joronkylässä. Joronkylä on tieurasta ja muutamista lautavajoista koostuva kyläpahanen, jota käytetään asutuskeskustaisteluiden harjoitteluun.

Kattoja ei ole, mutta seinät ja ovet löytyvät. Kevyttä kuuraa on kerrostunut lankkujen peitteeksi. Ampuma-alueen alkupäässä ryhmä nuorimman vuosikurssin kadetteja on pukeutunut lumipukuihin ja luoti-liiveihin;

yhdellä on videokamera kypärässä kiinni. Toisen vuosikurssin kadetit ovat sonnustautuneet huomioliiveihin, sillä heidän tehtävänä on johtaa Joronkylän ammunnat. Parin harjoittelukierroksen jälkeen ladataan kovat ammukset piippuun, ja on aika testata Joronkylään tarrautuneen kuvitteellisen vihollisen kestävyyttä.

Vuosangassa kaiken ytimessä on ammuntojen johtamisen harjoittelu. Tilanteesta tekee haastavan se, että kaikki osapuolet ovat leirillä oppimassa; varusmiehet ja kadetit, osin henkilökuntakin. Ampumarjoitus tarjoaa mahdollisuuden erehtymiseen ja sen kautta oppimiseen. Huolellisesta suunnittelusta huolimatta tositilanteessa ei ole pitävää käsikirjoitusta. Muun muassa pimeä, tuuli ja pakkanen voivat muuttaa useat ”varmat” seikat epävarmoiksi. Jännitys, kokemattomuus ja lukuisat varomääräykset voivat siirtää ammuntoja, myös naapurialueella. Juuri ne kiusallisen pienet muuttujat, niiden aiheuttama epämukavuuden tunne sietäminen on opittava kentällä – pienen pakkasen jäytässä poskipäitä.

Joronkylän ammunnat sujuivat kuitenkin mallikkaasti. Ampuvassa osastossa ryhmänjohtajana toimineen kadetti **Niilo Jämsän** mielestä harjoitus on tarpeellinen osa opintoja.

– Ensimmäisen viikon toimin ammunnan toimihenkilötehtävissä muun muassa tulitoiminnan valvojana ja taisteluvälinepaikan johtajana. Toisella viikolla pääsin ampumaan, mikä on aina tärkeää sotilaan aseenkäsittelytaitojen kehittymisessä. Harjoitus on oikealla tavalla kaksijakoinen, Jämsä kertoo.

”

Täällä opetettavat asiat ovat aika vaarallisia, jos ne tehdään väärin.

Jämsän mielestä leirin suurinta antia on myös oman vuosikurssin yhteishengen vahvistaminen sekä vanhempaan vuosikurssiin tutustuminen. Koska kadettien taustat ovat monimuotoiset, leirin aikana on mahdollista vaihtaa tietoutta: kohentaa heikkouksiaan ja jakaa vahvuuksiaan. Hyvin suunnitellun leirin sijainti Kainuun metsikössä oli Jämsälle osa onnistunutta opintomatkaa. – Mielestäni helsinkiläisenä on tärkeää olla tääl-

lä kaksi viikkoa putkeen ja käydä välillä hiihtelemässä. Vaikka hiihtotaidon pitäisi olla kunnossa, ainakin itselleni tekee hyvää harjoitella hieman lisää, Jämsä toteaa.

Johtajuuden valvojat

Leirityksen aikana toinen vuosikurssi hankkii ylimpiä johtajanoikeuksia ampumarjoituksissa; tärkeimpinä tulitoiminnan valvojan ja ryhmän oikeudet. Ampumarjoitus on kadettien eräänlainen opinnäyte, mutta samalla tärkeä johtajuuden syventämisen foorumi. Kampuksella ja muissa yhteyksissä opittuja asioita testataan käytännössä useissa eri ammunnoissa. Harjoituksissa valvojina toimivat eri joukko-osastoista saadut opettajat ja kouluttajat.

– Se tapa ja tyyli, miten ammunnan valvojat kouluttavat ammunnan johtajia, on harjoituksen keskiössä. Heidän tyyliinsä pitäisi siirtyä tulitoiminnan valvojan oikeuksia hankkiville. Kouluttajien asenne ja ammattitaito vaikuttavat myös koko päivän ammuntoihin, siihen miten kaikki sujuu. Täällä opetettavat asiat ovat aika vaarallisia, jos ne tehdään väärin, majuri Pasi Väätäinen selventää.

Opettajia ei ole kovin vaikeaa saada harjoituksen valvojiksi: vain täsmällinen tukipyynn-

tö joukko-osastoihin riittää. Useimmat kadetit matkaavat kolmantena vuonna puolustushaarakouluihin, joten leiri tarjoaa mahdollisuuden tutustua tuleviin oppilaisiin. Leirin houkuttelevuutta lisää se, että kyseisestä harjoituksesta rekrytoidaan Maanpuolustuskorkeakoulun tulevia opettajia. Harjoitukseen osallistui opettajia muun muassa Kainuun Prikaatista, Jääkäriprikaatista, Lapin Ilmatorjuntarykmentistä, Pohjois-Karjalan Prikaatista sekä Kaartin Jääkärirykmentistä ja kaikista puolustushaarakouluista.

– Olemme onnellisessa asemassa, koska saimme valita opettajamme tämän vuoden Vuosankaan. Kyllä vapaaehtoiset tietävät, että Vuosangan harjoitus toimii ponnahduslautana Maanpuolustuskorkeakoulun tehtäviin. Meille tämä on hyvä mahdollisuus etsiä pedagogisesti taitavia opettajia korkeakouluumme, Väätäinen toteaa.

Yksi leirin opettajista oli sinkoammuntapaikan valvoja, kapteeni **Sami Rautio**. Hän oli Vuosangassa neljättä kertaa samoissa tehtävissä. Harjoituksen aikana on antoisaa nähdä yksittäisten kadettien kehityskaari lyhyen ajan sisään.

– Kehittymisen leirien välillä näkee selvästi. Verrattuna ensimmäisiin ammuntoihin, joissa he (vanhemman vuosikurssin kadetit) ovat toimineet tulitoiminnan valvojina ja sitten toiseen tai

kolmanteen ammuntaan, jossa he ovat nyt ammunnan johtajina, kehityksen näkee kaikesta tekemisestä. Teoriat ja perusteet on saatu aiemmin, ja nyt ne tiedot laitetaan käytäntöön. Jos ei käytäntöä olisi, ei teoriakaan koskaan aukeaisi näissä hommissa, Rautio korostaa.

Johtajuusopintojen kulminaatiopiste

Harvassa korkeakoulussa joudutaan toisena opiskeluvuotena vastaamaan kovapanosammunnoista puolen metrin kinosten keskellä. Ero kadettien ensimmäiseen Vuosankaan on radikaali, kun on itse vastuussa ammuntojen sujuvuudesta, turvallisuudesta ja järjestelyistä.

– Nyt joutuu miettimään itse koko ammunnan kaikkia yksityiskohtia myöten. Ammuntoja ei pelkästään hoideta itsenäisesti, vaan nämä asiat pitää myös opettaa tulitoiminnan valvojille, kadetti **Sami Pulli** kertoo.

Leiriä varten harjoitellaan koko opintojen ajan. Johtamisen koulutuksen teoriakokeet ja käytännön harjoittelu johtavat lopulta Vuosankaan. Ammuntaoikeuksia varten käydään kursseja muun muassa puolustushaarakouluissa. Useimmille kadeteille tulee vain yksi näytönpaikka, mutta kadetti Pullilla oli leirillä kaksi johtosuoritusta.

– Kun saavuimme alueella kaksi viikkoa sitten, alkoi tiivis ammuttakäskyn kirjoittaminen sekä ammunnan suunnittelu ja rakentaminen ampumapaikalla. Nyt ollaan vihdoin siinä pisteessä, että ammunta voidaan suorittaa. Koska ampumapaikat ovat erinomaisia, ei ammuntojen suunnittelulle voisi juuri parempia puitteita keksiä, Pulli huomauttaa.

Ammuntojen johtaminen jännittää henkilökohtaisella tasolla kutakin eri tavalla. Pulli kuitenkin kertoo, että puolentoista vuoden opintojen jälkeen on henkisesti valmis ottamaan tarvittavaa vastuuta ammunnoista. Ammuntojen vetovastuu on kehityksen tulos, eikä Vuosankaan tulla umikkoina. Ammunnoista ei myöskään olla yksin vastuussa, vaan yhdessä lukuisten muiden kurssitovereiden kanssa. Ammunnan valvoja on lisäksi kaiken vartijana kadettien takana. Pullin mielestä valvojan luottamus ansaitaan usein jo suunnittelutyöryhmissä, mikä vakauttaa kokonaissuoritusta myös ampumapaikoilla.

Osa kadeteista päätyy lopulta esimerkiksi Kainuun Prikaatiin töihin, mutta varmaa on, että kaikki pääsevät työskentelemään varusmiesten kanssa. Harjoituksessa ampuvat varusmiesosastot ovat rinnan ampuvien kadettiosastojen kanssa. Pullin mielestä oppimisprosessi ammunnan johtajana on hieman erilainen varusmiesten kanssa kuin kadettien. – Ero ei ole ratkaiseva, mutta on luonnollista, että varusmiesten edessä ollaan esimiesasemassa, kun taas nuoremman kadettikurssin kanssa voidaan yhdessä pohtia parempia ratkaisumalleja ammuntojen suorittamiseksi. Kummastakin tilanteesta on tulevaisuudessa hyötyä, Pulli pohtii.

Kaiken takana on huolto

Harjoituksen laajuuden vuoksi huollon järjestelyt ovat valtavat.

Pelkästään materiaalin kokoaminen, purkaminen ja suunnittelu vaativat viikkojen työn ampumaharjoituksen ulkopuolella. Alueen infrastruktuuri helpottaa huoltoa merkittäväksi, koska huoltopisteitä ja esimerkiksi keittokatoksia on tarpeeksi melko pienellä alueella. Jos alue olisi suurempi, huollon organisaatio olisi myös suhteessa yhtä suuri.

Huolto on ollut myös yksi harjoituksen kolmesta teemasta viimeiset kaksi vuotta. Eikä syyttä: useimmat kadeteista tutustuvat huollon käytännön merkitykseen ensimmäistä kertaa Vuosangassa. Harjoituksen huoltopäällikkö, komentajakapteeni **Jarmo Partanen** Maanpuolustuskorkeakoulusta on ollut näinä teemavuosina Vuosangan huollon kärjessä. Huoltoon on panostettu, ja viime vuoden harjoittelun jälkeen vuonna 2013 oltiin valmiimmassa pisteessä. Hän näkee oman roolinsa ennen kaikkea esimerkin antajana.

– Kävin ennen harjoitusta pitämässä molemmille kadettikursseille niin sanotut huoltopuhuttelut, joissa toin esille asennetta ja alueen

toimintamalleja, miten täällä tulisi elää. Kun saavuimme paikalle, nämä perusteet sidottiin paikkaan konkreettisesti, Partanen kertoo.

Huollon nostaminen keskeiseksi teemaksi on Partasen mukaan tärkeä asia, mistä hän jakaa

”
Tulevien ammattisotilaiden on opittava huolehtimaan joukkojen käytössä olevasta tavarasta.

kiitosta harjoituksen johtajalle. Ilman huollon kokonaisvaltaista ymmärtämistä ei juuri mitään operatiivista tai käytännön sotilastoimintaa voi suunnitella toimivaksi.

– Kaikki liittyy yhteen. Asiaa ei sinällään tarvitse korostaa, vaan ymmärtää, että huollon rakenteiden kautta muodostuu tämäkin koko harjoitus. Keskeinen osa huollon ymmärtämisessä on kadettien tuleva arki joukko-osastoissa, joissa viimeistään pitää käsittää huollon suunnittelun ja rajallisten materiaalien arvo. Tulevien ammattisotilaiden on opittava huolehtimaan joukkojen käytössä olevasta tavarasta, Partanen terävöittää.

Kompakti alue mahdollistaa myös harjoituksen aikana tehtävän huoltokoulutuksen, jossa kadetteja kierrätetään huoltopaikoilla tutustumassa toimintaan. Kokonaiskuvan saa muuttaman kilometrin lenkillä sen sijaan, että huoltopisteillä olisi välimatkaa kymmeniä kilometrejä. Alueen toimivuus näkyy siten myös huollon kokonaiskustannuksissa.

Arjen mahdollistajat

Kainuun Prikaatista tulee harjoituksen huollon pyörittäjät. Tällä kertaa noin 40 varusmiestä oli huollon palvelussa ja lisäksi kolmisenkymmentä

vartiojoukkojen miestä huolehtimassa yleisvartiointista. Melkoinen osa harjoituksen materiaalista, mukaan lukien maalilaitteet, tulee Kainuun Prikaatista, vaikka myös Etelä-Suomen Huolto-rykmentti tukee varustelua suurella panoksella.

Ampumaharjoitus ei sinällään ole poikkeuksellinen ponnistus Kainuun huoltojoukoille, mutta huollon yleisjärjestelyt ovat suuremmat kuin normaaleissa harjoituksissa. Materiaalia tuodaan alueelle rekkalastillisia. Esimerkiksi ampumapaikoilla on suurilukuisia työryhmiä, joille rakennetaan tavallista paremmat palvelut, jotta ampumapaikka-harjoittelu olisi mahdollista ja sujuvaa.

– Vuoden päästä, kun kadetit saapuvat joukko-osastoihin töihin, sanoisin että arki koittaa, Kainuun Prikaatin Esikunta- ja huoltokomppanian päällikkö, kapteeni **Jouko Tervonen** hymyilee.

Vaikka kesä jo hemmottelee meitä, on selvää, että taas ensi tammikuussa on mahdollista nauttia lumen ja hylsyjen maan tarjoamista eksoottisista kokemuksista sotatieteiden asiantuntijoiksi opiskelevien ja siihen opastavien keskuudessa. ■

Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin

TEKSTI: Lauri Haavisto Kuvat: Mari Ukkonen

Sotamuseon väliaikainen perusnäyttely avattu Liisankadulle

Talvisotinäyttelyn päätyttyä joulukuun lopussa 2012 aloitettiin välittömästi vanhan näyttelyn purkaminen ja uuden rakentaminen. Vajaassa kahdessa kuukaudessa mittava työ saatiin päätökseen. Uusi, väliaikainen perusnäyttely *Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin* avattiin yleisölle 7. maaliskuuta 2013.

Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin -näyttely tarjoaa kävijälle läpileikkauksen Suomen sotahistoriasta aina Hakkapeliitoista tähän päivään saakka. Näyttelyssä esitellään tekstien, esineiden ja multimedian avulla Suomen sotahistoriaa ja itsenäisen Suomen puolustusvoimien historiaa. Näyttelyn tarkoituksena on muodostaa kävijälle yleiskäsitys Suomen menneisyydestä ja sen käymistä sodista sekä täydentää ja syventää jo aikaisemmin hankittua tietoutta. Lienee oikeutettua sanoa, että kaikille on tarjolla jotakin uutta.

Historiaa esineitten kautta

Autenttiset esineet ovat suurelle osalle yleisöstä tärkein syy tulla museoon. Esimerkiksi British Museumissa Lontoossa voi vierailun pääsyynä olla Magna Carta -säädöskokoelman näkeminen, mutta esimerkiksi teksteihin tutustumi-

nen saattaa jäädä tuossa massiivisessa museossa vähemmälle. Sama pätee useimpiin museoihin: tekstit ovat harvoin museokokemuksen pääosassa. Sotamuseon näyttelytilat eivät luonnollisesti ole niin massiiviset kuin British Museumilla, mutta tästä huolimatta mielenkiintoisia ja harvinaisia esineitä on erittäin kattavasti tarjolla.

Yksittäisenä nostona esineistöstä voidaan ottaa neuvostoliittolaisen poliitikon **Sergei Kirovin** pronssipatsaan pää. Kirovin patsas räjäytettiin Itä-Karjalassa vuonna 1943, kun pronssia tarvittiin suomalaisten kenraalien rintapysteihin. Räjäytys toteutettiin siten, että pää säilyi ehjänä. Taiteilija **Sakari Tohkan** Kirovin patsaasta valmistamia pronssisia rintapystejä on näytteillä Kirovin pronssipään yhteydessä. Esineen tarina kuvaa hyvin sodan aikana tehtyjä ratkaisuja, jolloin vihollisen taidetta ei useinkaan paljoo-

arvostettu. Vastaavanlaisten tärkeiden esineitten lista on pitkä sisältäen materiaalia kaikista merkittävistä käännekohtista Suomen sotahistoriassa. Näyttelystämme lähdettäessä on taatusti monta kokemusta rikkaampana.

Remonttia odotellessa

Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin -näyttely on väliaikainen, ja näyttely päättyy vuoden 2015 lopussa. Tavoitilana on, että pitkään hauduttu Liisankadun kiinteistön peruskorjaus on saatu käyntiin siihen mennessä, jotta vuosikymmenen loppupuolella voidaan avata uusi perusnäyttely korjatuissa tiloissa.

Nyt kävijöillä on kuitenkin mahdollisuus tutustua Sotamuseon kokoelmien helmiin, joten tilaisuutta ei kannata päästää ohitse. Erityisesti puolustusvoimien henkilökunnan kannattaa muistaa, että henkilökortilla pääsee ilmaiseksi näyttelyyn seurueen kanssa ja myös opastukset ovat ennakkoon varattuna ilmaisia.

Tervetuloa tutustumaan Suomen monipuoliseen sotahistoriaan! ■

SOTAMUSEON KOHTEET

Liisankatu 1, Helsinki
Väliaikainen perusnäyttely
Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin
Avoimna ti-to klo 11.00–17.00,
pe-su 11.00–17.00, suljettu maanantaisin

Sotamuseon Maneesi
Autonomiasta Atalantaan -näyttely
Iso-Mustasaari, Suomenlinna
Avoimna joka päivä klo 11.00–18.00
(30.9.2013 asti)

Sukellusvene Vesikko
Susisaari, Suomenlinna
Avoimna joka päivä
klo 11.00–18.00 (31.8.2013 asti)

Tarkista juhlapyhien aukioloajat
www.sotamuseo.fi

TEKSTI: Juha Joutsu, KUVAT: Jarno Riipinen

Sukellusvene Vesikko

ARVOISESSAAN
KUNNOSSA

Suomenlinnassa sijaitsevalle museosukellusvene Vesikolle on kahden vuoden ajan tehty remonttia, joka on viimein valmistunut. Arvokas sukellusvene avasi ovensa yleisölle uudessa värityksessä 8. toukokuuta 2013.

Suomen viides ja viimeinen sukellusvene Vesikko valmistui vuonna 1933 Turussa Crichton-Vulcanin telakalta. Vene oli telakan oma hanke, johon valtiolla oli osto-oikeus. Veneen nimi oli vuoteen 1936 asti sama kuin telakan numero, eli CV 707. Vesikko-nimen sukellusvene sai 30. huhtikuuta 1936. Vesikko otti osaa talvi- ja jatkosotaan, jossa se heinäkuussa 1941 torpedoi neuvostoliittolaisen Vyborg-kuljetusaluksen, mikä jäi myös sen ainoaksi upotukseksi. Vesikko laski lippunsa viimeisen kerran 15. joulukuuta 1944.

Pariisiin rauhansopimus kielsi Suomelta sukellusveneet, joten muut neljä venettä myytiin romuksi vuonna 1953. Vesikko pysyi vielä joitakin vuosia säilytyksessä ennen lopullista hylkäystä. Se välttyi täpärästi romuttamiselta vuonna 1959, kun se veteraanien vaatimuksesta ja puolustusvoimien päätöksellä siirrettiin Suomenlinnaan vuonna 1963. Alkoi kymmenvuotinen kunnostustyö, ja yleisölle Vesikko avattiin merivoimien vuosipäivänä 9. heinäkuuta 1973.

Kölin alla korroosiota

Veneen ulkosäilytys ja sijainti lähellä vedenpintaa eivät ole olleet hyväksi säilymisen kannalta. Köli on ollut niin matalalla, että korkea vesi on syksyisin saattanut täyttää sen osittain ja veden sisältämä suola on jäänyt syövyttämään rakenteita. Säiden armoilla oleva puukansi on jouduttu uusimaan pariin kertaan jo ennen 2000-lukua.

Vuonna 2010 käynnistettiin veneen suurin museoaikainen peruskorjaus. Hankkeen tekniseen johtoon saatiin insinöörikommentaja evp. **Erkki Virtanen**, jonka laivatekninen asiantuntemus on ollut korvaamatonta hankkeessa. Keskeinen osa projektia on ollut veneen nostaminen paikoillaan siten, että korkea vesi ei enää yllä alimpiin rakenteisiin. Nosto toteutui eräiden teknisten ongelmien jälkeen marraskuussa 2011. Venettä nostettiin 80 senttiä ylöspäin, ja nosto-operaatio kesti noin viikon. Noston suoritti Suomenlinnassa toimiva Alfons Håkans telakka.

Noston jälkeen alkoivat varsinaiset korjaustyöt. Kölin peitelevyt jouduttiin uusimaan kokonaan. Keväällä 2012 työt keskeytettiin veneen avoinnapidon ajaksi, ja ne jatkuivat taas syksyllä. Poikkeuksellisen sateinen syksy ja kylmä kevät laskivat käytettävissä olleiden työpäivien mää-

rää, mutta kaikki suunnitellut työt saatiin kuitenkin tehtyä.

Töiden yhteydessä havaittiin myös vakavia korroosiovaurioita veneen peräosassa muotorungon ja painerungon välissä. Nämä saatiin korjattua, mutta jos mitään ei olisi tehty, olisi perä saattanut olla korjauskelvoton muutaman vuoden sisällä. Kevään 2013 kuluessa rakennettiin myös uusi puukansi jonka teki Oy Spinkkilä ltd.

Vesikko sai uudet värit

Hankkeen kuluessa tehtiin aluksen ulkoasua koskevia päätöksiä. Vesikko on koko museoaikansa ollut 1930-luvun rauhanaikaisissa väreissä, ja nyt se päätettiin maalauttaa vuoden 1943 mustavalkoiseen naamiokaavioon. Toinen merkittävä muutos on 20 mm Madsen-konetykin asennus paikoilleen komentotornin eteen. Tykki ei ole Vesikon alkuperäinen, mutta samaa tyyppiä. Konetykin jalka oli Vesikossa täysin omanlaisensa, ja siitä rakennettiin kopio merivoimien Upinniemen korjaamolla.

Aluksesta otettiin tai varastettiin jonkin verran osia sen säilytysaikana ennen museointia. Aluksen sisäosien laitteita on nyt osittain palautettu ja entisöity. Nämä työt, kuten osan kannen metallitöistä, suoritti Besase Oy. Laitteiden kun-

nostukseen kuului muun muassa syvyysruorien osoittimien kytkentä. Nyt kävijä voi syvyysruoria kääntäessään todeta vastaavan peräsimen asennon muutoksen. Aluksen puheputket on myös kunnostettu, joten kävijät voivat puhua keskenään veneen keskuksen ja koneosaston välillä. Aivan kaikkea ei saatu kunnostettua, mutta kävijää odottaa silti ainutlaatuisen alkuperäinen 1930-luvun sukellusveneinteriööri.

Suomenlinnakeskuksessa laajempi näyttely

Tänä vuonna 80 vuotta täyttävää Vesikkoa esitellään myös Suomenlinnakeskuksessa 8. toukokuuta avattavassa Sukellusveneet Suomessa -näyttelyssä. Näyttelyssä esitellään sukellusvenetoimintaa Suomen lähialueilla ensimmäisestä maailmansodasta 2000-luvulle. Näyttelyssä on esillä osin ennennäkemätöntä filmi- ja kuvamateriaalia.

Vesikko on Sotamuseon suosituin yksittäinen käyntikohde, ja siihen on vuodesta 1973 alkaen tutustunut jo noin miljoona kävijää. Nyt suoritettavat kunnostustyöt pelastavat sen vielä seuraavalle sukupolvelle, mutta ennemmin tai myöhemmin alus on saatava sisätilaan, jos sen halutaan säilyvän. ■

VESIKKO

© Timo Hormio

Valmistaja: Crichton-Vulcan 1933

Uppouma: pinnalla 248 t, sukelluksissa 298 t

Mitat: pituus 40,9 m, leveys 4,0 m, syväys 4,0 m

Koneet: diesel 2 x 350 hv, sähkömoottorit 2 x 180 hv

Nopeus: pinnalla 13 kn, sukelluksissa 9 kn

Aseistus: 3 x 53 cm:n torpedoputkea, 20 mm konetykki, 7.62 mm konekivääri

Miehistö: noin 20 henkeä

TEKSTI JA KUVAT: Aki Aunala

MEILLÄ TÖISSÄ

- Koulutussuunnittelija Inka Venho

Koulutussuunnittelija Inka Venho on nähnyt puolustusvoimia monesta näkökulmasta. Hänen uransa puolustusvoimissa alkoi jo vuonna 1999, joten nuoresta iästään huolimatta voidaan häntä hyvällä syyllä pitää kokeneena työntekijänä. Koulutussuunnittelijana hän on päässyt tehtävään, jossa hänen kokemuksensa on parhaaksi hyödyksi sekä hänelle itselleen että työnantajalleen.

Venhon taival Maanpuolustuskorkeakoulussa on tuoreenlainen. Koulutussuunnittelijana hän aloitti maaliskuussa 2011, joten juuri tänä keväänä tuli kaksi vuotta täyteen korkeakoulun palveluksessa. Ennen Maanpuolustuskorkeakoulua hän keräsi monipuolista työkokemusta useammassa paikassa, myös puolustusvoimien ulkopuolella.

– Ennen nykyistä tehtävääni työskentelin muun muassa Rajavartiolaikoksessa ja Puolustusvoimien Kansainvälisessä Keskuksessa (FINCENT). Urani puolustusvoimissa alkoi vuonna 1999, kun päädyin Keskussotilassairaalaan välinehuoltajaksi. Siellä työskennellessäni päätin suorittaa asepalveluksen. Vuonna 2000 suoritin asepalvelukseni Pohjois-Karjalan Prikaatissa Kontiorannassa, Venho kertoo.

Asepalveluksen jälkeen ylikersantti (nykyinen luutnantti) Venho koulutti alokasjoukkueita sopimussotilaana. Boheemille taidelukioiden kasvatille kyseessä oli yksi kokeilu laajentaa maailmakuvaansa: ottaa selvää, ollako asevelvollisuusjärjestelmän puolella vai sitä vastaan. Kyseessä oli kuitenkin kokeilu, jolta ei ollut enää paluuta.

Nimittäin valmistuttuaan yliopistosta kasvatustieteiden maisteriksi vuonna 2008 Venho pyydettiin Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen

Pohjois-Karjalan piirin koulutuspäälliköksi. Nyt hänen konttorinsa löytyy Santahaminasta.

– Uskon, että nykyiseen rekrytointitehtävääni kiteytyy koko värikäs virkaurani. Nyt olen työskennellyt lähes kaikissa puolustusvoimien henkilöstöryhmissä paitsi erikoisupseerina, Venho toteaa.

Stereotypioita murtavaa viestintää

Venhon nykyinen tehtävä on pelkistettynä rekrytointiviestintää ja rekrytointiin liittyviä asioita, kuten imagonrakennusta ja maineenhallintaa. Osa koulutussuunnittelijan arkea on vastata lukuisiin sähköpostiviesteihin, joita organisaatiolle lähetetään.

Myös opiskelijavalinnat ja valintoihin liittyvät käytännön asiat pitävät kiireisenä, etenkin keväisin.

– Näen työnkuvani koostuvan ajatuksesta, että koulutussuunnittelija on eräänlainen silta ympäröivään yhteiskuntaan. Viemme viestiä ulospäin siitä, mitä Maanpuolustuskorkeakoulu on ja mitä me täällä teemme. Meidän pitää myös kertoa opinto-ohjaajille ja opettajille omasta toiminnastamme, jotta he voivat välittää tulevaisuudessa rekrytoitaville ajantasaista tietoa koulustamme, Venho pohtii.

Rekrytointiviestinnän keskeisenä tavoitteena

on avata upseerin uran konkreettisia piirteitä; sitä, mihin upseerin uralla oikein sitoudutaan ja mitä upseerit tekevät. Haasteena tässä on se, että upseerin ura herättää vahvoja, yksilöllisiä mielikuvia. Viestinnän keinoin Venho kollegoineen pyrkii osaltaan haastamaan stereotyyppioita. Hänen värikkästä virkaurastaan on tässä suhteessa lyömätöntä etua rekrytointitehtävissä missä päin Suomea tahansa.

Moderni erikoisliopisto

Maanpuolustuskorkeakoulu on erilainen yliopisto korkeakoulujemme joukossa. Mielikuvat upseeriopinnoista saattavat olla vanhentuneita ja vailla todellisuuspohjaa. Korkeakoulun erikoislaatuinen imago ja asema ovat valttikortteja mutta samalla myös haasteita rekrytointin näkökulmasta.

Venhon mukaan korkeakoululla onkin vielä varaa kehittyä imagollisesti. Useat mielipidetutkimukset ovat kertoneet, että käsitys Maanpuolustuskorkeakoulusta on usein vanhoillinen ja korkeakoulun koetaan olevan eristyksissä muista tieteenaloista ja jopa yhteiskunnasta. Koulu sen sijaan on Venhon mukaan moderni ja osittain aikaansa edellä. Työtä tehdään yhteiskunnan hyväksi, ei siitä irrallaan.

– Vahvuutemme on ennakoiminen, mikä estää sammaloitumisen. Meidän täytyy toiminnassamme kohdistaa katseet tulevaisuuteen, jotta voimme varautua tuleviin uhkiin ja riskeihin, joita varten opiskelijat täällä opiskelevat. Myös opetusmateriaalimme ja opetusvälineet ovat tasokkaita. Opiskelijat saavat muun muassa laadukkaat tietokoneet käyttöönsä, Venho muistuttaa.

Ainutlaatuisen koulusta tekee se, että opiskelijat tietävät jo opintojensa alussa, milloin valmistuvat ja mitä heistä tulee isona. Koska opiskelijavalinnat tehdään tarveperusteisesti, kukaan ei valmistu työttömäksi. Kurssin yhteishenki on myös erityistä, mitä ei aina voida mainita siviiliopinahjojen vahvuudeksi. Useimmat opiskelijat ovat jo opintojensa alussa perillä omista motiiveistaan ja opiskelufilosofiastaan, mikä luo yhteishenkeä.

– Näen, että yhteiskuntaa luodaksemme tarvitsemme turvalliset olot, jotta oppiminen, kehittyminen ja tiede ovat mahdollisia. Kaiken tämän perustalla on ihmisen perustarve turvallisuuteen. Rekrytoimme mielestäni turvallisuuden

tekijöitä: ihmisiä, jotka pyrkivät olosuhteisiin, joissa yhteiskunta kykenee kehittymään, Venho toteaa päättäväisesti.

Kengät on liattava mutaan

Venho on elävä esimerkki ihmisestä, joka tietää mitä tekee, ja on siitä ylpeä. Mutta miten hän pitää yllä hyvää työmotivaatiotaan, jotta jaksaa innostaa tulevia opiskelijoita hakeutumaan korkeakoulun ja puolustusvoimien palvelukseen?

– Meillä on aivan mahtava mahdollisuus harastaa liikuntaa työpaikallamme. Meillä on ohjattua liikuntaa sekä tukea ja neuvoja saatavilla oman työhyvinvoinnin ylläpitoon. Työyksiköissä on nimetyt liikunta-aktivaattorit, mikä kuvastaa hyvin työpaikkamme positiivista asennetta liikuntaan. Nämä mahdollisuudet motivoivat itseäni, Venho sanoo.

Venho mainitsee, että myös opiskelijoiden

kanssa on mukava tehdä töitä. Opiskelijoita lähetetään esimerkiksi eri oppilaitoksiin kertomaan korkeakoulusta ja opiskelusta, ja tässä prosessissa näkee yleensä oman työnsä tulokset: sen, että on onnistunut rekrytoimaan osaavia ja innostuneita opiskelijoita korkeakouluun. Työ tekijäänsä kiittää, sanotaan.

Tulevaisuudelta Venho odottaa sitä, että saa oppia, luoda uutta sekä kehittää itseään ja työtapojaan. Määräaikaisten työtehtävien sijaan hän saa nyt työskennellä pidemmällä aikajänteellä, mikä itsessään motivoi arjen askareissa. Uralla eteneminen kiinnostaa entistäkin haasteellisemmissä tehtävissä. Myös kriisinhallintatehtävät nousevat pian esille Venhon kertoessa uravisioistaan.

– Kentällä pitää käydä ja kengät on liattava mutaan. Jos tänne linnoittautuu, unohtaa, mitä varten olemme olemassa. Sen vuoksi esimerkiksi

teemme joka vuosi niin kutsutun ”road shown” valmiusyhtymiin, joissa käymme läpi rekrytointin nykytilaa käytännön näkökulmasta. Laitan myös mielelläni maastopuvun päälle sotaharjoituksissa, joihin osallistuminen edesauttaa tietojen ylläpitoa. Tällä on merkitystä, jotta osaamme välittää oikeaa viestiä siitä, mitä upseerin työ pitää sisällään, Venho korostaa. ■

LUE LISÄÄ

Meillä töissä -juttusarja on luettavissa Maanpuolustuskorkeakoulun verkkosivuilla osoitteessa www.mpk.fi -> Ajankohtaista -> Meillä töissä. Vuoden 2013 jokaisena kuukautena haastatellaan yhtä eri henkilöstöryhmään kuuluvaa maanpuolustuskorkeakoululaista.

PERINNEYHDISTYS – KEITÄ VARTEN?

Näin Maanpuolustuskorkeakoulun merkkivuotena lienee paikallaan tarkastella myös Maanpuolustuskorkeakoulun perinneyhdistyksen toimintaa. Kun sen tekee yhdistyksen aiempi puheenjohtaja, on kirjoitusvälineen vieressä syytä pitää peili, johon voi vilkaista silloin, kun teksti käy kriittiseksi.

TEKSTI: Stig-Göran Grönberg
KUVAT: Aki Aunala & Puolustusvoimat

Perinneyhdistys perustettiin vuonna 2000, ja nyt on siis käynnissä sen 14. toimintavuosi. Perinneyhdistys pyrkii ylläpitämään ja kehittämään upseerikoulutuksen perinteitä ja lisäämään korkeakoulun henkilöstön yhteenkuuluvuutta. Lisäksi yhdistys toimii yhdylinkkinä korkeakoulun nykyisen henkilökunnan ja aiemmin korkeakoulussa ja sen edeltäjissä vaikuttaneiden välillä. Yhdistys kerää upseerikoulutukseen liittyvää perinnemateriaalia sekä järjestää perinnetietoisuutta edistäviä tilaisuuksia ja matkoja. Yhdistyksen ja korkeakoulun perinnehuone sijaitsee Santahaminan Ritaritalossa.

Perinnehuoneen erinomaisen hieno näyttely esittelee suomalaisen upseerikoulutuksen ja Maanpuolustuskorkeakoulun perinteitä elävästi ja kattavasti. Näyttelyn esineistöä täydennetään harkiten ja valikoiden, sillä vapaata tilaa vitriineissä ja huonetilassa ei juuri ole. Viime vuosien aikana huoneeseen on koottu näyttelyä tukeva kirjakokoelma, jota edelleen kartutetaan. Sinne sopisi myös Sotakorkeakoulun valokuva-aineisto, jota yhdistys on ollut pelastamassa ja järjestämässä.

Perinnehuonetta käytetään myös tiiviisti kokous ja ryhmätyötilana ahtauden vaivaamassa korkeakoulussa. Tällä tavalla tarjoutuu arjen työn lomassa mahdollisuus palauttaa mieliin, minkä varaan nykyisyys rakentuu. Mutta arkinen aherrus on jättänyt myös jälkensä huoneen kalusteisiin. Kaikille käyttäjille ei ole sisäistynyt vanha sotilastapa palauttaa tila siihen kuntoon kuin se oli sinne tullessa.

Julkaisuja ja sotahistoriallisia matkoja

Perinnetietoisuuden osalta yhdistyksen julkaisu-toiminta on merkittävässä asemassa. Yhdistyksen julkaisemat kirjaset *Mannerheim kansansa johtajana* ja *Täysillä Isänmaan puolesta - Hannes Ignatius* annetaan tervetuliaislahjaksi kaikille opiskelunsa aloittaville kadeteille. Vuonna 2009 yhdistys julkaisi teoksen Sotakorkeakoulu suomalaisen sotataidon kehittäjänä, jossa useat arvovaltaiset tutkijat arvioivat Sotakorkeakoulun roolia ja sen antaman opetuksen merkittävyyttä.

Viimeisin julkaisu on joulukuussa 2012 ilmes-

tynyt täydennetty painos teoksesta *Kansakunnan kahdestoista hetki*, joka kertoo Tolvajärven taistelusta. Yhdistys jakaa kirjaa muun muassa yleisesikuntaupseerikurssin opiskelijoille. Suunnitelmissa on julkaista Sota-arkiston historiikki. Julkaisutoiminta on ollut mahdollista Maanpuolustuskorkeakoulun tukisäätiön ja eräiden muiden tukijoiden rahoituksen turvin sekä pyyteettömien kirjoittajien ansiosta.

Keväisin yhdistys on järjestänyt yhdessä korkeakoulun henkilöstöalan kanssa päivän mittaisia, työhyvinvointia edistäviä virkistysmatkoja. Yhdistyksen lähes jokavuotiset sotahistorialliset matkat ovat suuntautuneet

”

Yhdistystoiminta on siitä mukava laji, että siihen ei voi pakottaa eikä siinä voi käskää.

sekä Venäjälle että Baltiaan. Asiantuntevien oppaiden johdolla on perehdytty paikan päällä sotiemme tapahtumiin Viipurissa, Karjalan kannaksella, Laatokan Karjalassa, Itä-Karjalassa ja Vienan Karjalassa. On käyty jopa Murmanskissa. Virossa ja Latviassa on liikuttu jääkärien jäljillä. Ulkomaanmatkoille on osallistunut yhdistyksen jäseniä ystävineen. Sen sijaan korkeakoulun vakinaisia työntekijöitä on matkoille osallistunut varsin vähän, vaikka kaikki ovat olleet tervetulleita mukaan.

Tunnesiteitä etsimässä

Perinneyhdistykseen kuuluu 230 jäsentä sekä yhteisjäsenenä Taistelukoulun perinneyhdistys, jossa jäseniä on saman verran. Jäsenistö koostuu suurimmaksi osaksi henkilöistä, jotka ovat opiskelleet tai opettaneet Maanpuolustuskorkeakoulun edeltäjissä, joilla on tunneside niihin. Maanpuolustuskorkeakoulussa palvelee nykyisin 325 vakituista työntekijää. Heistä vain 15, pääasiassa siviilejä, on perinneyhdistyksen jäseniä.

Sen ymmärtää, että opiskelijoilla on muita kiinnostuksen kohteita, mutta se, että perinneyhdistys ja sen toiminta ei ole tärkeää talon vakitukselle välle, ihmetyttää. Tosin samat edut saa yhdistykseen kuulumattakin. Taitaa olla kyseessä sukupolviero ja tunnesiteiden puuttuminen.

Kun itse siirryin Maanpuolustuskorkeakouluun kahdeksan vuotta sitten, sain eteeni muiden papereiden joukossa perinneyhdistyksen liittymiskaavakkeen. Totta kai minä sen täytin: kuvittelin, että kuuluuhan asiaan, että on jäsenenä oman joukko-osaston perinneyhdistyksessä. Ajat ovat muuttuneet. Esimerkkinä tästä olkoot se, että korkeakoulussa palvelee nykyisin everstejä, jotka eivät ole opiskelleet Sotakorkeakoulussa. Ei siinä ole voinut syntyä tunnetta ja tarvetta pitää yhteyttä menneeseen maailmaan. Samalla upseerien, kuten muidenkin nuorten ihmisten, yhteisöllisyys on vähentynyt, sillä muut asiat ovat tärkeämpiä.

Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstön keskuudessa vallitsee käsitykseni mukaan hyvä henki ja yhteenkuuluvuuden tunne. Kun toi-

Stig-Göran Grönberg työn touhussa.

Iloa yhdistystoiminnasta

Todellisena yhdyslinkkinä toimiminen edellyttää aktiivisuutta sekä yhdistykseltä että korkeakoululta. Ennen muuta se edellyttää, että yhdistyksen jäsenille tarjotaan tilaisuuksia seurata korkeakoulun toimintaa ja tavata sen nykyistä henkilöstöä arkisen työn lomassa. Tätä työtä ovat ainelaitosten seminaarit ja erilaiset harjoitukset. Harjoitusten seuraaminen olikin joitakin vuosia sitten vielä ohjelmassa, mutta kuihtui pois erinäisten järjestelyvaikeuksien myötä. Jos tämä toiminta saataisiin uudelleen viriämään, luulen että siitä olisi iloa ja hyötyä molemmille osapuolille.

Yhdistystoiminta on siitä mukava laji, että siihen ei voi pakottaa eikä siinä voi käskää. Mutta paljon iloa siitä on, jos osallistuu aktiivisesti toimintaan. Mitä aktiivisemmin jäsenistö osallistuu erilaisiin järjestettäviin tilaisuuksiin ja matkoihin, sitä enemmän niitä järjestetään. Upseerikoulutuksen perinteiden ylläpitäminen ja kehittäminen edellyttää, että tämän päivän arkinen toiminta tallennetaan järjestelmällisesti kuvien, kertomusten ja viral-

minta jatkossa keskittyy Santahaminaan, tilanne paranee entisestään. Ei siinä perinneyhdistykselle jää suurtaakaan roolia. Sen sijaan toiminta yhdyslinkkinä korkeakoulun ja siellä aiemmin palvelleiden ja opiskelien välillä voisi korostua enemmän. Perinneyhdistys on luonteeltaan juuri alumniyhdistys, joka voi tukea korkeakoulua esimerkiksi mentoritoiminnassa. Tuntuisi luonteelta, että korkeakoulusta pois siirtyvät liittyisivät ennen lähtöään perinneyhdistyksen jäseniksi.

listen asiakirjojen muodossa, että palveluksessa olevat ymmärtävät olevansa keskellä elävää perinteiden muotoutumista. Siitä on lyhyt askel tulla mukaan perinneyhdistyksen toimintaan, minkä kautta yhteys korkeakouluun säilyy aktiivipalveluksen jälkeenkin, ellei muuten, niin *Defensor Patriae* välityksellä. Perinneyhdistys on siis olemassa kaikkia Maanpuolustuskorkeakoulussa palvelevia ja opiskelevia varten. Tervetuloa mukaan yhdistyksen toimintaan! ■

MILITARY MUSEUM / KRIGSMUSEET / ВОЕННЫЙ МУЗЕЙ

SOTAMUSEO

Kruununhaka Kronohagen Круунунхака

HAKKAPELIITOISTA RAUHANTURVAAJIIN

From "Hakkapeliittas" to Peacekeepers / Från hakkapeliter till fredsbevarare / От гаккапелитов до миротворцев

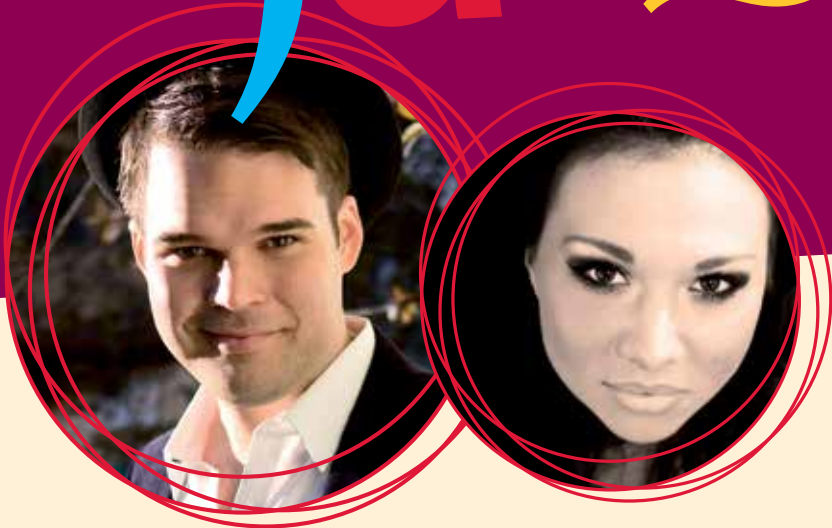
PERUSNÄYTTY / BASUTSTÄLLNING / MAIN EXHIBITION / ПОСТОЯННАЯ ЭКСПОЗИЦИЯ

Liisankatu 1, 00170 Helsinki, +358 299 530 259

avoinna ti-to 11-17, pe-su 11-16 / open Tue-Thu 11-17, Fri-Sun 11-16
öppet ti-to 11-17, fr-sö 11-16 / открыта вт.-чт. с 11 до 17 ч., пт.-вс. с 11 до 16 ч.

www.sotamuseo.fi

MILjazz

KE 14.8. HELSINKI KLO 18.00
SANTAHAMINA

Kaartin soittokunnan solistina **Mikael Konttinen.**

Ilmavoimien Big Bandin solistina **Nina Mya.**

Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan
Show Band.

Bussi 86 ja ilmaiset MILjazz-bussit Herttoniemen
metroasemalta Santahaminaan.

**VAPAA
PÄÄSY!**

Puolustusvoimat
+ www.miljazz.fi

